SỐ THỨ 1877 — NGÀY THỨ HAI 19 JUIN 1922 — 6AN THỨ SÁU

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

MỖI SỐ : 0$02

DEPOT LEGAL Indochine N° 273

	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Một tỉnh	6$00	17$00	33$00	64$00
Các làng và các công-sở	»	16$00	31$00	60$00
Sáu tháng	3$00	8$50	16$20	32$00
Ba tháng	1$50	4$25	8$10	16$00
Một tháng	0$50	1$50	2$80	5$50

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
63-65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel . . . 9
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Trẻ con ta cần phải có Ấu-trí-viện

Tục-ngữ ta có câu rằng : « Dạy con từ thuở còn thơ » câu nói ấy thật rất là đúng lẽ. Nhưng nói thì nói vậy, mà xét kỹ ra, những con trẻ lúc còn thơ hổ để đã mấy nhà là có dạy ; chẳng những không có dạy, mà đến nuôi cũng vị tất đã mấy nhà là thật biết nuôi. Năm trước có một nhà du-lịch người Mỹ đi khắp nội-địa Tàu về nói chuyện với một người bạn, thật hết tình hình nuôi trẻ dạy trẻ của người Tàu. Ông nói : Cách người Tàu nuôi con dạy con, giá tự con mất người Âu Mỹ mình trông thấy thì ai cũng phải lấy làm chướng người quá : Con nhà giàu thì nào vú nào bố, kẻ hầu người hạ, muốn ăn lúc nào có lúc ấy, muốn mặc thức gì có thức ấy, cao lương thích khẩu, không kể gì vệ-sinh, gấm vóc đầy mình, không cứ gì thích thì ; các cô chiêu cậu ấm non lúc đã lên bốn, lên năm mà ăn vẫn có người vả, đi vẫn có người công, đút chân vào dày đã có người xỏ ông, khoác áo vào người đã có kẻ cài khuy, làm cho mất hết cái tính cách tự lập, cái tinh-thần hoạt-bát ; có nhiều nhà kiểu-dưỡng thái quá, dung túng cho trẻ làm những điều tội ác, ăn hoang phá hại, bạo diễn của trời, chửi thấy mắng tớ, láng ngược đồng loại, dương cái tuổi đồng mông đường chính, mà đã tập cái thói tà-xỉ kiêu xa. Đến những con nhà nghèo thì sự giáo dưỡng lại càng khuyết phạp lắm, suốt ngày chỉ tối, cha đi cấy, mẹ đi cấy, cha ở trong nhà máy, mẹ chạy ngoài dưỡng quai, dứa trẻ mới chập chững biết đi, bi-bô học nói mà đã không ai chăn dắt, không ai cưu mang, thậm chí bỏ đói bỏ khát, nhem nhuốc bẩn thỉu, hết ngày nọ qua tháng kia, một vật gì lạ không được thấy, một câu gì hay không được nghe, để hoàng trông trí lự được thâm, kiến-văn được rộng ; hoàn cảnh trong gia đình chỉ những cái về ưu sầu cung cái tiếng gắt gỏng, ngoài roi vọt đâm tát không có cái gì gọi là giáo-dục cả. Ấy cái cách người Tàu nuôi con dạy con như thế mà nhân chủng vẫn không đến nỗi tiêu mòn, nhân tài vẫn không đến nỗi tuyệt tích, thì thật là thiên hạnh mà không còn có nhân-lực chút nào. Lời nhà du-lịch người Mỹ nọ là thuật cái cách nuôi con dạy con của người Tàu, mà cái cách người mình nuôi con dạy con, coi đó cũng tức là một bức vẽ truyền thần vậy.

Ôi! Cái thân thể đứa nhi đồng cũng ví như cái cây nứt nhánh nảy mầm, cần phải cho vun xới bón tưới luôn luôn, mới mong sanh ngọn nở ngành mà có một ngày kia khai hoa kết quả ; nếu không ai săn sóc tới, bỏ vùi bỏ rập, thì cái cây ấy mấy nỗi mà héo lá khô cành. Cái óc non nớt của trẻ con khác gì một tờ giấy trắng, nhuộm đỏ thì đỏ, nhuộm xanh thì xanh. Đức Khổng-tử có nói : Cây mục không thể chạm được, tường đất không thể vẽ được. Những trai lành gái tốt, tuổi còn măng sữa, mà đã chịu những cái tập quán xấu-xa, thì đến lúc trưởng thành, dù có được cái giáo-dục hoàn thiện đến đâu, mà cái óc non nớt đã chứa đầy những cáu cặn tự bao giờ, cũng khó làm sao mà rửa cho sạch, gột cho trong để hồng tiếp xúc được cái đức tính hay, lẽ thôi tối. Người minh nguyên là một giống to lớn mạnh mẽ, cứ coi những đồ dùng đời xưa cái gì cũng sốt lại, rìu búa đao dựa, mà bây giờ các nhà khảo cổ thường phát hiện được ở dưới đất, cái gì cũng lực lưỡng lắm, thì đủ chứng tiên dân minh quyết không đến nỗi yếu ớt gầy còm như chúng ta ngày nay ; chỉ vì con trẻ không mấy nhà biết cách nuôi, hậu-thiên không bồi dưỡng được tiên-thiên, lâu đời thành ra giống yếu. Lại nghiệm xem từ khi có qui chính-phủ bảo-hộ hết lòng khai-hóa, định học-qui, đủ giáo-pháp, nào sơ học, nào trung-học, nào cao-đẳng học, kể cái cơ-sở giáo-dục không phải là không tiêm-tất tinh tường ; vậy mà dân trí vẫn chưa được phổ thông, nhân-tài vẫn chưa được tấn-bộ, trường học càng nhiều, người đi học càng lắm, mà phong-tục càng thấy một ngày một đổi bại, tù tội càng thấy một ngày một thêm lên ; xét cái nguyên-nhân, thật cũng chỉ vì con trẻ không mấy nhà biết cách dạy ; dắt dẫn xấu thì gieo giống gì cũng không mọc được : người ta lúc nhỏ đã thất giáo, thì sau này cái học hiện giáo-giục cũng không đủ sức mà tạo tựu cho được thành tài. Dân hèn nước nghèo, tuy có nhiều cớ, mà cái cớ nuôi con dạy con không đúng phép, tức là cái cớ thứ nhất gây thành ra các cái hiệt-điểm khác của người minh.

Song nuôi con dạy con mà cẩu cho đúng phép không phải người nào cũng biết cách làm được, không phải nhà nào cũng đủ sức làm nổi. Dân ta là một dân nghèo, nước nhà chưa chắc đã được lấy một nhà đủ ăn đủ tiêu, bón tẩu ỷ thực còn chẳng xong, còn có thì giờ đâu mà chăm nom lũ trẻ trong nhà được. Và lại sự nuôi con dạy con là phần nhiều thuộc về cái chức vụ của người mẹ, mà tìm cho được người có đủ cái tri-thức làm mẹ, trong bạn khuê-khổn ta một trăm người hổ để đã được mấy người. Huống chi để riêng từng nhà thì một đứa trẻ cũng phải một người trông coi, qui vào một mối thì một người có thể trông coi được mười lăm, hai mươi đứa trẻ ; để riêng từng nhà thì chưa chắc đã có cái qui-tắc nhất-định, có cái tổ chức hoàn-toàn, qui vào một nơi thì có thể tổ-chức được hoàn-toàn mà thực hành cái qui-tắc nhất-định. Sự nuôi trẻ dạy trẻ, ở nước nào cũng vậy, mà thứ nhất là ở nước ta, bần-dân cực nhiều, mẫu-giáo không có, thì thật cần phải có những Ấu-trí viện. Ấu-trí-viện tức là một cái trường sở thể-dục, trí-dục, đức-dục của bọn thiếu-niên nước nhà, mà bọn thiếu-niên nước nhà tức là cái tương lai của nước nhà đó. Đồng bào ta có ai nghĩ tới cái tương-lai của nước nhà đó không ?

T. B.

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

HAVAS

Paris, ngày 16 Juin 1922

Cái vấn đề bồi-thường

Nước Đức đã nộp một số 50 triệu marks or về kỳ hạn tháng này.

Phái bộ Việt-Nam

Phái-bộ Việt-Nam đã dự một kỳ hội-nghị lại Thủ-dân nghị-viện.

Việc nhà Thực-nghiệp-ngân-hàng

M. Pernotte, nguyên chủ sự nhà Thực-nghiệp ngân-hàng đã phải tòa án trừng-trị hồi về tội lừa đảo mạn trá.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 Juin 1922.

Cuộc chiến bóng về Đông-pháp

Tại Nguyên-lão nghị-viện lại có một kỳ chiến bóng thứ hai về Đông-pháp. Lần này chiếu về cảnh-vật trong kỳ

Hải cốt các thủy-binh bị hại ở Athènes

Hải cốt các thủy-binh bị hại ở Athènes trong năm 1916 sẽ mang về Toulon. Ở Toulon sẽ có đặt lễ riêng về việc ấy, do quan Hải-quân thượng-thư chủ tọa.

Nước Thổ và Hy-lạp

Chánh-phủ Thổ-nhĩ-kỳ có khiển-trách với các đại-biểu Đồng-minh về việc người Hy-lạp phòng pháo vào thành Simar, và yêu cầu Hy-lạp phải bồi thường.

Quốc-trái Đại-pháp : 3 %. 57. 60 — 4 %. 1918 62.70. — 5 %. 1915 — 1916 77.25 — 5 %. 1920 91.20 — 6 %. 1920 89.75.

Bordeaux, ngày 17 Juin 1922

Hội-đồng Bồi-thường

Hội-đồng Bồi-thường đã có sửa đổi lại ít nhiều, và có sửa đổi lại bản giao-ước của M. Barnes mà đã ký với Chánh-phủ nước Đức về việc nước Đức giả nợ bằng sản-vật. Theo như bản giao-ước ấy, thì nhân dân Đồng-minh có thể được trực tiếp với nước Đức mà mua dùng hóa, còn số tiền thì trả vào nước Đức phải giả.

Việc nước Ý

Theo như tới các báo nước Ý, thì quân lính nước Albanie có đến phá tỏi phòng bưu chính của nước Ý. Các bấy giờ có các quan-chức nước Albanie ở đấy, mà các quan-chức ấy không có ngăn ngừa chi cả. Ở Scutari, linh cảnh sát nước Albanie cũng hết sức không ngăn trở linh-sự viên Ý bị kháng cáo về sự âm-mưu về việc chánh-sự.

Bordeaux ngày 18 Juin 1922

Việc Trung-hoa

Cứ theo như lời báo *Temps* thì các phái-viên của ba linh Á Mẫn-châu lại ở yên bộ một cái biện-pháp tự trị mới nữa. Cứ như cái biện-pháp ấy, thì Mẫn-châu vẫn thuộc về Trung-hoa, nhưng mỗi tỉnh sẽ có một chánh-phủ tự-trị riêng.

Trương-tác-Lâm được bổ vào chức thưởng-bình các đạo quân ở Mẫn-châu

Phái-bộ Việt-Nam tại Pháp

Phái-bộ Việt-Nam vẫn đi thăm các nơi, hiện đã đi thăm Soisson, Reims, Verdun, và các trận địa ở gần đấy. Các quan bạt trưởng, và các hội-đồng làng xã nghênh tiếp phái-bộ một cách trọng-thể. Tại nhà xã-trưởng thành Reims, và ở nhà xã-trưởng thành Verdun có đặt lễ nghênh tiếp phái-bộ một cách thân-ái. Viên xã-trưởng thành Reims cũng đi với phái-bộ đến nghĩa-địa để đặt một vòng hoa viếng các binh sĩ An-nam tử trận ở Verdun. Ông phái-viên Ninh và viên phó xã-trưởng thứ nhất mỗi người có đọc mấy lời. Các phái-viên có kỳ vào trong hoàng-quyển của đô thành và của tòa xã-trưởng Verdun.

Trước khi các phái-viên khởi hành đi thăm các chiến-địa, thì các phái viên có đem hoa đến đặt trên phần mộ người tử-sĩ vô danh.

Một điều khiếm-nhã

(Tiếp theo)

1° Có một người có quyền thế, nhân gặp mà chửi một tên đầy tớ, bỗng thấy tên đầy tớ bị chửi lấy sup tay mà thưa : Nếu thế thì nhà con thực đội ơn ngài, dòng giống nhà con sau này chắc cũng có lọng đi mà không phải đi ở, xem như câu phương-ngôn có nói rằng trong rồng lại nở ra rồng, thế thực là người đã tác-phúc cho nhà con, mà con ngu ngốc lại làm trái ý người, thực đáng tội lắm. Các người nghe tên đầy tớ nói đều bưng mồm cười, ông chủ có ý thẹn.

2° Ngày chuyện mới đây, có một nhà văn-sĩ không hay bất bình chuyện chi, mà cũng đứng cách đọc phó ý cho nhà văn-sĩ bạn nghe, để thay lời diễn-thuyết ! việc ấy đến ra ai cũng cười là làm không được như nói.

Hai chuyện kể trên ấy, đều là ở bọn đã có học-thức đấy, thế mà còn thế, thì biết thứ tiếng khiếm-nhã ấy, quốc-dân ta đã coi thường là chừng nào ?

Chẳng những thế, trong thứ tiếng ấy lại còn một sự khó nghe, mà hại cho đến phong-hóa nữa, như là cách chửi cha. Kia một người mình giận mà không có cách gì để trả ra, đến nỗi đem những nhời dâm-ác thị với tổ tiên người ấy cũng đã là quá lắm, huống chi là giận cá chém thớt lại xâm lăng đến cả tăng cả tổng là một phần đoàn-thể nhỏ ở trong nước, đến cả Thánh-hoàng là một vị đã có huân nghiệp với quốc-dân mà triều đình đã công-nhận bao sắc cho thờ, đến cả tiên hiền tiên-sư là những bậc đã từng tốn bao tâm huyết, phí mấy công-trình để lo thay dựng hộ cho toàn thường, thế thì thực là tiết-mạn và hỗn-độn lắm vậy, trưởng các bậc ấy có thiêng cũng phải chau mày nghiến răng mà cho những đứa xấu mồm ấy một cách đáng tội !

Nhưng sự đó xét ra chẳng qua nguyên-nhân tự cái lệ quán, chỏ kể nói chưa chắc đã nghĩ những ý nghĩa trong nhời nói bao giờ.

Song ở kẻ ngu-phu ngu-phụ thì cái lệ quán cũng không đáng trách làm gì, chỏ đến kẻ đã có học thức ở đời, mà đối những tiếng nói có thể nhục đến mình, hại đến danh-dự một nước, mà cầu thả như thế thì đáng gọi là nói không nghĩ thì học-thức mà làm chi, nhân-phẩm nữa mà ra gì, một hạng người mà đã như thế, thì đáng gọi là vô nhân-cách, vô nhân-cách thì dù bọn khuê-các đi bọn tu-mi, trưởng không khỏi là hạng người làm nhục cho xã-hội.

Kia thử mở mắt mà xem các người nước văn minh trên thế-giới, có nước nào lại xấu nói như nước ta không ? sao không bắt chước người mà cải quá tự tâu, cứ thấy mãi những tiếng ấy sống ở trong vòng ngôn ngữ nước ta, ngôn-ngữ nước ta đã chật hẹp không được hoàn toàn, mà trong số chật hẹp ấy lại có một số tiếng khốn nạn như thế, chẳng đáng thẹn với tiếng các nước văn-minh sao ? Và chẳng đã nhờ có nhà-nước bảo-hộ, chỉ cho cách văn-minh, dắt cho đường tiến-hóa, mà sao lại cứ giữ mãi lối nói khốn nạn ấy. Đến nỗi tiếng nước mình mà không thể dịch cho người biết, nói cho người trông, giá trong các cái ấn mạt tự ở từ tạ, mà các ông Lục-sự dịch ra tiếng tây, thì dẫn quan Tòa có hiểu như bọt sa cũng phải bật cười, có lẽ lại hơn là câu « dý-phanh ngũ bàn, thông-dâm nhập cước » của ta trước vậy ! Mà người sẽ cười cho tiếng nước ta là tiếng thế nào ? suy tiếng nói mà xem nhân-phẩm người nước ta thì chẳng cũng nhục cho phong-hóa nước nhà lắm sao ? Ta thử đặt mình ra ngoài vòng mà xem, thì thứ tiếng ấy thực là giả-man vô bạn, thế mà ta cứ để mãi thế sao ?

Con oanh nó hót hay, ai cũng muốn nghe, con cú nó kêu buồn, ai cũng sinh chán, ở loài vật còn thế, huống chi là tiếng nói của người. Tiếng nói của người là biểu hiện cho tri-thức một người, tiếng nói của nước là biểu hiện cho văn-minh một nước, thế nên người ta nói phải giữ gìn cẩn thận, như vàng như ngọc, như nhựa như sơn, chớ không dam cho là một sự quá khiếm thành tàn, mà không có ảnh-hưởng gì với phong-hóa danh dự một quốc-gia một xã-hội một nhân quần vậy. Hồn ngọc kia có vết, còn có thể mài gọt mà lại lành, chớ nhời nói của con người ta mà có vết, thì mác hết nước trong Thái-bình-dương, mài mòn đá núi Hy-mã-lạp-sơn, cũng không sao lại sạch được. Tuổ mà tiếng nói nước ta có một cái o-dềm to nhường ấy, mà ta nỡ để mãi đồ-phong không cứu vớt sao ? làm nhục cho nước nhà, làm thẹn với người ngoài, mà ngay những kẻ xấu-mồm ấy nghĩ ra thường cũng biết là tự nhục mà tự thẹn vậy. Một thứ tiếng như thế thưởng quốc-dân ta nên đồng lòng mà đề-chế, thì mới có thể mong khỏi những điều hại cho tiến-hóa cho văn minh nước nhà. Ai là người biết yêu mình yêu nước yêu nhà, yêu đến danh-dự phong-hóa nước nhà, thường không nên lấy bài nầy làm con gió ngoài tai vậy.

Song lưu-cữu đã lâu, truyền nhiễm đã rộng. Ở trong óc trong lâm người Việt-Nam ta thì nó đã thâm căn cố-đế lắm, đào thải đi thì phải thế nào ? Tưởng chẳng phải khó gì đâu, bỏ đi mà nó không mất gì, nó không biết sự vui sướng, không mất sự cẩn dùng thì cũng để, vậy những người có lòng nghĩ đến phong-hóa thì xin giữ giìu, các cái cổ-tích ở ta thì nên lấy lòng yêu-mến mà bảo tồn, chớ thứ tiếng khiếm-nhã nầy, nghe ra nó cũng chẳng kém gì cái thứ tiếng mọi nghe ra nó có cái giọng du-côn đâu, thực không phải là cái mỹ-thuật mà ta đáng tồn cổ ! Còn như những kẻ có nghiệp riêng thứ tiếng ấy thì cũng nên bớt it, mà nhất là đừng cho con trẻ nó được nghe mà quen, thì rồi sau sẽ bớt dần được. Trẻ con họ Không không biết mắng, điều đó cũng là một phần cần cho đức-dục con trẻ lắm, ta lại càng nên giữ gìn. Bố được ngay thì hơn, không bố được ngay thì xin bớt mồm bớt miệng, người quân tử trong điều giận-giữ không hành như ra nét mặt, chớ có đâm lại tia lai đổ mặt, nói những lời bỉ-nể như thế bao giờ, vậy xin cùng bà đi, nói phải nghỉ, nghĩ rồi sẽ nói, Tuy rằng tinh tập quen ra nữa cũng nên bỏ đi, cố mau ! cố mau ! Tu-cảo của cả-nhân trông vào đó, danh-dự của xã-hội trông vào đó, đó cũng là tu-đức, đó cũng là công-đức, ta nên sớm bỏ những tiếng nói khiếm-nhã ấy đi.

Bật-Minh

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

CUỘC THI THƠ

Các bài bình hạng

Sinh ra dòng Lạc-tướng,
Gởi cũng học anh-hàng.
Nhà, nước hai sai nặng,
Chị, em một gái càng.
Giận chung sông Bạt đục,
Tiết sạch nước hồ trong.
Công-nghiệp truyền bia miệng,
Bền hơn mấy trụ đồng.

Hồng-sơn, Nguyễn-can-Mộng
Giáo-sư Bazoi.

Anh hàng nào mấy kẻ,
Nữ kiệt có hai bà.
Công lớn gây nền nước,
Danh thơm nức tiếng nhà.
Vì chăng quên phận gái,
Buổi giặc tỏ gan già.
Sâu chục thành Nam cũ,
Non xanh bóng ác tà.

Dương-thiệu-Khanh
Văn-Điển, phủ Thường-tín, Hà-đông.

Phương nam giới mở mặn,
Gửa tương trác sinh ra.
Nghĩa nặng em theo chị,
Lòng thương nước nhớ nhà.
Giang tay sông nát cỏ,
Mở lối để dương ta.
Tiết liệt làm gương đẹ,
Nghìn thu vẻ chẳng nhòa.

Thạch Đào.
18 Ngõ hàng Quạt, Hanoi.

Giới giáp trăm giai Việt,
Hai bà sớm giảng sinh.
Về nang giòng Lạc-tướng,
Rực-rỡ miếu Long-thành.
Cột Bắc đồng trai thế n,
Hồ Tây nước cần xanh.
Nghìn năm giảng nối Trần,
Soi tỏ đầu ay tinh.

Hà-châu, Nguyễn-huy-Đại
Học-sinh trường Bảo hộ năm thứ hai.

Bảng Sự-học Pháp-Việt

LẠNG-SƠN

Học-trò Lê thị Ngữ ; Hoàng-văn Xu, Lê đa Liêm, Nguyễn khắc Trạch, Ng. hải Tuynn, Lê mạnh Soạn, Ng. thị Lộc, Đặng Bạt, Đàm quang Thiện, Vũ minh Kha, Trần văn Trước, Ng. thị Ngọ, Đỗ văn Kiểm, Đỗ đình Lộc, Ma thảo Anh, Trần văn Ứng, Nguyễn ngọc Liên, Ngô tấn Đính, Ng. văn Tân, Ng. văn Kiêm, Bế ích Bông, Ng. văn Rỹ, Ng. thị Bạ, Ng. duy Kinh, Ngô văn Thây, Nguyễn văn Ap, Ngô ngọc Môn, Ng. huy Bôn, Đặng dương Hiền Đào thị Ly, Ng. đức Thận, Ng. thị Yến, Vũ tá Chủ, Đàm vinh Quy, Ng. văn Quý, Lâm á Sáng, Ngô văn Huân, Đào đức Cộng, Ng. văn Tuân, Ng. Chi, Ngô tiến Đức, Ng. văn Nhạc, Ng. văn Tiết, Ng. như Tư, Lê văn Biên, Ng. văn Lan, Lê đa Dong, Cao văn Duy, Đỗ đình Côn, Trương gia Huyệt, Ernest Trần như Sâm, Nguyễn hữu Phúc, Trần huy Can, Bùi đình Tư, Trần văn Tiến, Ng. văn Sang, Lê Yên, Đào văn Dậu, Ngô văn Tấn, Đặng đình Liên, Hồ quang Điển, Đỗ mộng Hải, Trần hữu Lữu, Ng. văn Đắc, Trương đình Phú, Trần văn Trọng, Nghiêm xuân Đa, Nguyễn ngọ Đăng, Đặng Khoát, Đặng đình Lễ, Bạch văn Tân, Nghiêm văn Thảo, Ng. đình Khôi, Trịnh quang Quý, Ngô huy Quỳnh, Lã văn Nghĩa, Ng. văn Riệm, Trịnh như Tếu, Đặng đình Chức, Hoàng văn Vũ, Trương văn Thành, Trần phúc San, Châu thanh Đạm, Trần văn Trọng, Phạm văn Hoàn, Ng. văn Tiến, Ng. như Nghị, Ng. văn Tiếp, Lê quang Oánh, Ng. văn Quảng, Ng. duy Ty, Ng. đức Giảng, Tạ văn Ty, Ng. thị Phương, Ng. Phong, Lương văn Quỳnh, Ng. Tuệ, Đinh bá Hàm, Nguyễn gia Phương, Ng. Hợp, Ng. kiều Phong.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường.
Từ rofilms của Cornell

Chết đuối ngoài bể

Ở Trung-kỳ có tin ra nói rằng M Orion và M Bauzon là hai viên thị dịch tại cảy đến phá Fouls Canton bị chết đuối hôm qua trong khi tắm ở ngoài bể. Xác M. Crizon đã tìm thấy rồi.

Được tin ấy quan công-sứ Quảng-ngãi đã cử quan phó sứ Guira đ và quan thầy thuốc Galinier đến khám xét việc ấy. Nhưng hiện nay đi đường bể mất 12 giờ mới tới nơi. Quan Công-sứ bèn đ đến cho xe Lục lộ ở Qui-nhơn, hay ra số Lục-lộ Quinhơ thề cho một chiếc ô-tô ra Ponio-Canton được Quan Công-sứ lại xét ra cây đến phá ở Ponio-Canton vẫn chạy như thường.

VIỆC HANOI

Giá bạc — Kể từ ngày 19 Juin này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 67 45.

Mười năm về sau. — Số báo này nhiên hai quả vậy tiếu thuyết Mười năm về sau hoặn lại một kỳ

Rước lễ Sang-ti. — Năm nào cũng vậy, cứ trước ngày lễ mấy hôm thì Nhà chung hết sức sửa soạn cho cuộc rước được long trọng. Trước nhà sửa cổ nhất, trồng cột đem dựng các hàng cờ của vòng rắp đặt những đồ trước, cảnh vật, những công việc ấy thật là khó nhọc.

Chiều hôm qua, tuy trời nông bức ta thường mà mới lúc ba giờ, người công giáo hay không công giáo đã nao nức đi xem đông, nghìn nghịt mấy phố đâm rước sắp đi qua xe ngựa đi lại đã khó. Từ buổi sáng Nhà-thờ đã mắc áo đỏ chói lọi. Các cửa cuốn và tường trước cửa đều chăng màn đỏ lên đến lưng chừng cột tháp, có lớn nhỏ treo chi chít không biết đâu mà đếm được, chỉ thấy những sắc đỏ vàng, cho nên người ta nói là Nhà-thờ mặc áo đỏ.

Trong Nhà-thờ thì kéo triêu-thiên, treo có trật 4 đồ có kim tuyến từ trên đến dưới đèn điện đèn sáp sáng choang. Ở trên bàn thờ thì bao nhiêu là cây hoa, chân nến vàng, chung quanh thì những cây là xanh um treo đèn điện vào giữa, xông hình như hơi hơn lửa vậy.

Từ công ngoài đi thẳng ra đường Nhà-thờ (Avenue de la Cathédrale) rồi sang hàng Trống, cho đến phố Nhà-thờ, hai bên đường cột có trồng sau sát, màn sắc trắng sắc đỏ, che suốt lối đi, nhất là ở đường Nhà-thờ sang hàng Trống thì trời che kín mít.

Cũng như mọi năm ở đầu phố Nhà thờ và hai đầu hàng Trống có dựng cửa-vòng sắm rất công phu. Hà bên hàng phố mà Jam rước đi qua thì những nhà có đạo đều có sức bày bài-vọng cho trọng-thể.

Mỗi 4 giờ, Nhà thờ kéo chuông bắn lần thứ nhất thì đâu đấy người ta đã kéo đến đông chật cả phố. Lúc 5 giờ rưỡi bắt đầu sắp hàng rước rất thứ tự.

Đi tiên phong có Thá h-giá lọng vàng, có ngũ hành, bát bửu, phường bát âm và trống cá-rông, các trẻ con mặc áo xanh cầm cờ mời có ảnh, các con gái bé, chừng 10 tuổi, khăn xanh, áo trắng, tay cầm nến, các cô đồng nhỉ cầm sắp cầm quạt đục kích, các cô con gái bé Đức-bà, các học trò nữ ở nhà Tu kín, các bà già trong hội Bà Thánh Anna đeo dây ảnh vàng, các nữ học-sinh trường bà phước bát kinh, các bà phước Tây Nam, các học-trò trường Thầy-dòng, tay cầm nến, các hội viên hội Thiên-thần, hội Sang-ti, các quan-viên mặc áo tứ thân cầm nến sắp, phường nhạc Tây của Nhà chung, các trẻ con mặc áo tinh thị-vệ mũ vàng và vác gươm chầu, các chủ xóc áo dòng, các đồng mặc áo gấm vóc dát kimtuyến vừa đi vừa hát, rồi đến kiệu Minh Thánh-chúa, đức Giám-mục trông rất uy-nghi bận áo đại-trào, cầm mũi-nhật Minh Thánh-chúa nâng ngang mặt, hai bên có hai cụ phụ giá, ở đàng trước thì hai cậu xông hương và hai cậu tung hoa, đằng sau lại hai cậu rung chuông sau, cùng thì các bầu đạo Tây Nam theo đông lắm.

Đám rước dài quá, lúc kiệu Minh Thánh mới ra khỏi cổng Nhà-thờ thì đầu đám rước đã gần đến đường Catinat-drale rồi.

Rất đầu rước từ 5 giờ rưỡi mà mãi gần 7 giờ mới về đến Nhà-thờ. Người đi xem kéo nhau đến về đấy, xe thành phố không đủ mà đi. Thật là một buổi rước trọng-thể mà làm về vang cho các nhà tổ-chức ra cuộc rước vậy.

Hội kỷ-niệm năm thứ ba trường của hội Trí tri. — Luôn hai hôm thứ bảy và chủ nhật, phố hàng Quạt thật là náo nhiệt về ngày hội kỷ niệm của hội Trí-tri. Tối thứ bảy thì thì đèn của các học-trò Sở đèn dự thi ít lắm, nhưng mấy cái trông-cũng đẹp. Đề dự hội thì như thế là vì gặp vào mùa nghỉ hè, cơ-sinh phần nhiều đang chú ý về sự nghỉ hè với việc thi cử về cũng có lẽ tại là làm được một cái đèn cũng phải tốn tiền lắm nữa. Tuy vậy mặc lòng, cuộc thi đèn của hội mở ra cũng là một sự làm-nhã đáng khen lắm vậy.

Sang chủ nhật thì phát phần thưởng cho học trò các lớp của hội, có quan Hồng-lộ Poulin danh-dự quan Công sứ đến chủ tọa các quan đại diện cho các quan thượng thì có quan Résident supérieur Khâm-sứ Trung kỳ lại là một nhà tân-trợ cho hội lắm về báo đảm, quan Đốc-lý Monrroux, quan cai-trị Vallette ở phủ toàn-quyền, quan Thanh-tra Barthélemy. Lúc các quan tới nơi, phường nhạc binh trỗi một bản Marseillaise rồi thì ông hội-trưởng là M. Nguyễn-gut- oản đọc một bài diễn thuyết đại bằng Pháp-văn, kể sơ lịch-sử của hội là hết mọi, rồi đến ông Bảo-trọng-Bế là đốc-học các lớp học cũng đọc một bài nói về sự ngũ lợi. Quan Công-sứ Poulin cũng đáp lại mấy lời, tỏ ra đến về tay sốt sắng, giảng-sư hết đều trường danh những học-sinh được lĩnh thưởng, rồi đến gần 10 giờ mới giải tán.

Hội-đồng chấm thi việc chấm thi trong ngày hôm ấy, thực đã mất trăm ô-g đồng dự thi. Quan Khâm-sứ Tissot có đến dự. Quan Thượng-thư Poulin, quan Résident Vallette, quan Hội-lý Monrroux, quan Thanh-tra Barthélemy, quan Giám-đốc Thélis, quan Giám-đốc Crémazy đều có đến cả. Tên Ng-văn-Tư là thắng tủ về bộ Á, và cho một bộ hạng Đàn thông thạo. Tư mang gươm chạy qua mặt đám sau có người, vừa kêu vừa đuổi theo, đến phố bên thì bắt được. Tư người lắm tăng. Tòa phạt Tư Ng-văn-Tư 15 hạng tù về tội ẩu-đả, và cho một bộ hạng tù về tội đi bắt xe chung nhà, vì tên ấy 15 ca 14 lần ăn trước rồi.

Ăn trộm trâu ốm giết thịt - Trong làng đ ên của một người tây về đem phận huyệt. Hiệp hòa tỉnh Bắc giang ở miền con trâu mắc phải bệnh dịch nước riêng ở nhà trâu bỏ ốm bên bên có một tên ăn trộm đến điện ăn thịt con đem ra bỏ ngoài giết lấy thịt chia nhau đem về ăn, còn xương nêm bỏ đó. Sau chánh-tổng sở-tại lên khám nhà tên Đỗ-văn-Ân thì bắt được một cái chân 5 miếng thịt và một miếng da treo ở trong buồng. Hỏi thì tên Ân khai là của tên Roé và tên Văn cho. Mà hỏi hai tên ấy thì khai là thấy một đống thịt trâu bỏ ở nơi ngôi có nhặt mỗi đứa mấy miếng đem về ăn. Tòa án phạt tên Ân tù Roé và tên Văn mỗi tên 6 tháng tù.

Đấy tớ lừa đảo. Tên Ng-v Mai làm nông cho M. Trần-viết-Soạn là thân-khoán có vay trước 15 đồng. Sau đó sai đem 25 đồng đưa cho một người tớ là Sự làm ở phần đường, tưởng có rồi trốn về quê không lại nhà chủ nữa. Tòa phạt tên Mai 2 tháng tù và 25 quan.

Vừa mới đến rất nhiều kim-cương thực đẹp chưa bịt để bán riêng cho các quí khách lam hoa-tai và nhẫn Giá thực rẻ.

Bán tại nhà Xanh, số 39 Phố Trần-giản (Maison Blene. 39, Rue Paul-Bert) Hanoi. 2609

Hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ. — rong điện bão mấy hôm nay có nói về việc có chỉ-dụ ưng chuẩn việc tổ chức lại hội-đồng Quản-hạt ở Nam-kỳ.

Chưa rõ bên Bộ có thay đổi chỉ bầu dự thảo của chính-phủ Đông-pháp về việc ấy không, nhưng cứ như bản dự-thảo ấy thì số hội-viên Tây Nam do dân bầu cử, trước có sáu viên, nay tăng lên làm mười. Trước kia có bai viên đại-biểu của hội-đồng Cơ-mật, nay bãi đi không có. Hai viên đại-biểu của phòng Thương-mại và phòng Canh nông vẫn có như trước. Hội-đồng quản-hạt sau này sẽ có 24 ông hội viên, mà trong số ấy thì có 20 ông do dân bầu-cử.

Người bản xứ dự báo bây giờ cũng nhiều hơn trước. Nhưng người dân thuộc địa 25 tuổi vào những hạng sau này đều được dự bảo : 1° Điền-chủ trachchủ đóng 20 p. tiền thuế trở lên. — 2° Những nhà buôn bán có môn bài sáu hạng đầu đã được ba năm ; 3° Những người có bằng tú nghiệp cao-đẳng, trung-đẳng, sơ-đẳng thượng hạng (thượng-quốc hoặc bản xứ) ; 4° Những nhà có chân tông sự công-sở được 5 năm trở lên ; 5° Các viên chức hưu-trí ; 5° Chánh tổng, phó tổng, kỳ mục tại chức ; 6° Những nhà có chiếu từ bộ linh, hoặc thập tự bội-tinh

Các nhà dự bảo chia làm mười hạng, đóng cả thảy độ chừng 25.000 người. Trước kia hội-viên bầu xứ có 6 viên mà số người dự bảo chỉ có 1091 người mà thôi.

Trong bản nghị-định mới này, lại rộng quyền cho người bản xứ đã nhập lịch dân Pháo cũng được phép ứng-cử làm đại biểu cho người bản xứ không nhập lịch Pháp.

Trường Quảng-văn. — Bến 26 Juin thì trường Quảng-văn bắt đầu dạy lớp thi Concours d'admission vào trường Bảo hộ và Ecole Normale. Ai muốn xin học hoặc hỏi gì xin lại ở Trường 16 rue du Sucre) Buổi sáng từ 7 h. đến 11 h.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng viếu-mến mà gửi giấy chia buồn cho đó phúng viếng và đi đưa đám

Bà cụ **ĐINH-THỊ-BA**
Thọ 84 tuổi

là thân-mẫu, nhạc-mẫu, ngoại tổ-mẫu, ngoại tằng-tổ-mẫu chúng tôi, tạ thế tại Hanoi và cất đám ngày 23 tá (18 Juin) vừa rồi.

Cô-ai nh- : Mme Vve Bùi - đình - Thông tức Bảo-kỳ, Mme Lã-phạm-Tuyên,
Tế tử : M. Lã-phạm-Tuyên,
Ngoại tôn : MM. Bùi-đình-Tân anh em và chi em, Lã - phạm - Khuê anh em và chi em, đông gia-quyến bái tạ.

Vương dây điện — Chiều hôm qua, chủ nhật có một người thợ dây nhảy dây điện để nước ở phố Nhà-hỏ bị bị dây điện vướng vào mình vậy không biết mà tránh. Lại mỏ thêm một lớp dạy tiếng Anh chia ra làm hai ban (1er et 2e séries), và một lớp dạy học-trò có bằng tố -nghiệp rồi để thi vào trường Bảo-hộ (Concours d'admission).

Ai muốn xin vào thì phải kíp để đơn đến trường Trương-minh-Sanh 24 Boulevard Amiral Courbet, trước ngày 30 Juin 1922 kẻo trễ.

NHÀ CHO THUÊ

Cái nhà số 24 phố Chợ Hôm (Route de Huế) cho thuê. Hỏi tại bản-quán.
3277

Ngạch thư-ký. — Ng.. văn-Yên đã đỗ kỳ thi thư ký theo nghị-định ngày 5 Novembre 1920 nay bổ đi thư ký tập sự tại dạo quan binh thứ ba ở Bắc-kỳ.

Ngạch huấn đạo. — M. Ng. gia Tay hàn lâm viện trước là: (6 1) huấn đạo hưu trí nay đặc cách thưởng hàn lâm viện thị giảng.?

Ngạch tổng lý — M. Sam-văn-Khang, tổng cựu phẩm bá-hộ (9 2), chánh tổng Cổ-đông, châu Quảng-xuyên (Cao-bằng) vì tội lộng quyền tàn ác trong khi làm việc, nên bị cách chức và thu bằng sắc thiên hộ.

Xuất bản lần thứ hai. Bộ « Song phương kỷ-duyên » của báo-báo dịch thuật hiệu đang sắp phổ đề in lần thứ hai. Lần này có sửa lại ; lại có thêm nhiều nữa tranh vẽ của hai nhà danh-họa là M. Tạ-đình Ninh và M. Trần-Phênh ; lại có một bài binh-phẩm của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ. Ngài nào muốn mua, xin viết thư ngay cho dịch-giả là ông Nguyễn-đỗ-mục Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

GỖ THÔNG

Tôi muốn mua 50 m 3 gỗ thông miền Lao-kay xẻ rồi hay là nguyên cây cũng được. Xin viết thư cho :Nguyễn-ngọc-Bương. Entrepreneur, Haipheng.

Chánh phó tổng lý - trưởng được thưởng hàm. — Được thăng chánh- ông thực thọ và thưởng hàm tăng cửu phẩm văn giai ở Bắc ninh M.M. Ng bá Duyện, Ng v Chân, Ng v Đinh, Đỗ bá Kiêm Ngô bá Khôi. Được bổ phó tổng :
MM Bùi v Bang. Phan hàm Hanh, Đào trọng Long, Ng ngọc Qui.

Các lý - trưởng có tên sau này được thưởng tăng cửu phẩm bá hộ : Ng v Ich, Ng bá Hanh, Ng đăng Du, Lê v Tịnh Ng v Cao, Ng v Tich, Phạm v Mạo, Đỗ văn Sung, Lê đình Thọ, Đào mộng Cảnh, Đỗ viết Hồi, Bương v Duy, Ngô đức Đại, Chu v Tan, Ng v Thi, Trần Hàm, Ng Tinh, Ng đang Tinh, Ng duy Tao, Ng v Bích, Đặng đức Hợp, Vương đình Canh, Ng đạo Hàu, Lê duy Nghiêm.

Phát phần thưởng trường Vân-Tập. — Bến chủ-nhật 18 Juin trường Vân-tập ở phố Cửa đông mở cuộc phát phần thưởng cho học-trò. Cửa trường có treo cờ, trong trường trần thiết rất lịch-sự. Các phụ huynh học-sinh đến dự lễ rất đông.

Bến 3 giờ rưỡi thì bắt đầu mở cuộc. Ông Hoàng-hữu-Hối là giáo-sư có đọc một bài diễn-văn, lời lẽ rất là êm-đềm.

Khi xong có chụp mấy bức ảnh làm kỷ-niệm, mãi đến hơn năm giờ mới giải tán.

MAU MAU!!!

Có đất ở ngay cửa nhà la-ga hàng-Cỏ muốn bán.
Hỏi NGAY tại Bản-quán
3278

Trợ ông Cao-đăng Nông-lâm. — Kỳ thi viết đã xong ngày hôm kia có những viên sau này được vào kỳ vấn đáp.

M.M. Đặng-đình-Điệp 152 điểm 5, Vương-đình-Xâm 150 điểm 75, Bùi-ngạnh-Triết 150 điểm. Ng.-công-Tiễn 148 điểm, Đặng-văn-Lư 139 điểm. Ngô-văn-Uông 133 điểm.

Trường Cao đẳng Thương mại — Sáng thứ năm vừa rồi, tại trường Cao đẳng Thương-mại đã bắt đầu thi bằng tốt-nghiệp. Sáng hôm nay vào kỳ vấn đáp.

Trường Trương-minh-Sanh. — Bến ngày 1er Juillet này thì lại khai trường. Trong mấy tháng hè thì chỉ dạy có buổi sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, lớp nào cũng có học. Nhưng chương-trình học chỉ có Pháp-văn và toán-pháp mà thôi. Lại mỏ thêm một lớp dạy tiếng Anh chia ra làm hai ban (1er et 2e séries), và một lớp dạy học-trò có bằng tố -nghiệp rồi để thi vào trường Bảo-hộ (Concours d'admission).

Ai muốn xin vào thì phải kíp để đơn đến trường Trương-minh-Sanh 24 Boulevard Amiral Courbet, trước ngày 30 Juin 1922 kẻo trễ,

NHÀ CHO THUÊ

Cái nhà số 24 phố Chợ Hôm (Route de Huế) cho thuê. Hỏi tại bản-quán.
3277

Ngạch thư-ký. — Ng.. văn-Yên đã đỗ kỳ thi thư ký theo nghị-định ngày 5 Novembre 1920 nay bổ đi thư ký tập sự tại dạo quan binh thứ ba ở Bắc-kỳ.

Ngạch huấn đạo. — M. Ng. gia Tay hàn lâm viện trước là: (6 1) huấn đạo hưu trí nay đặc cách thưởng hàn lâm viện thị giảng.?

Ngạch tổng lý — M. Sam-văn-Khang, tổng cựu phẩm bá-hộ (9 2), chánh tổng Cổ-đông, châu Quảng-xuyên (Cao-bằng) vì tội lộng quyền tàn ác trong khi làm việc, nên bị cách chức và thu bằng sắc thiên hộ.

Xuất bản lần thứ hai. Bộ « Song phương kỷ-duyên » của báo-báo dịch thuật hiệu đang sắp phổ đề in lần thứ hai. Lần này có sửa lại ; lại có thêm nhiều nữa tranh vẽ của hai nhà danh-họa là M. Tạ-đình Ninh và M. Trần-Phênh ; lại có một bài binh-phẩm của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ. Ngài nào muốn mua, xin viết thư ngay cho dịch-giả là ông Nguyễn-đỗ-mục Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

GỖ THÔNG

Tôi muốn mua 50 m 3 gỗ thông miền Lao-kay xẻ rồi hay là nguyên cây cũng được. Xin viết thư cho :Nguyễn-ngọc-Bương. Entrepreneur, Haipheng.

Chánh phó tổng lý - trưởng được thưởng hàm. — Được thăng chánh- ông thực thọ và thưởng hàm tăng cửu phẩm văn giai ở Bắc ninh M.M. Ng bá Duyện, Ng v Chân, Ng v Đinh, Đỗ bá Kiêm Ngô bá Khôi. Được bổ phó tổng :
MM Bùi v Bang. Phan hàm Hanh, Đào trọng Long, Ng ngọc Qui.

Các lý - trưởng có tên sau này được thưởng tăng cửu phẩm bá hộ : Ng v Ich, Ng bá Hanh, Ng đăng Du, Lê v Tịnh Ng v Cao, Ng v Tich, Phạm v Mạo, Đỗ văn Sung, Lê đình Thọ, Đào mộng Cảnh, Đỗ viết Hồi, Bương v Duy, Ngô đức Đại, Chu v Tan, Ng v Thi, Trần Hàm, Ng Tinh, Ng đang Tinh, Ng duy Tao, Ng v Bích, Đặng đức Hợp, Vương đình Canh, Ng đạo Hàu, Lê duy Nghiêm.

Tin vật. — Võ-thị-Sen, 21 tuổi đẩy tớ nhà số 20 phố Nhà thờ, phạm tội ẩu cấp 6p 80 cùng các quần áo và đồ chơi của Đặng-thị-Vĩ nên đã bị bắt giải vào tòa án.

Bịch-huy-Quang. 25 tuổi, thư-ký kho bạc Haiphong, qua Hanoi, ẩu cắp bảy cái giấy 100 p. và 2000 fr đã bị bắt giải xét.

Một người bạn đêm bắt được ngã ở ngoài đường, thì đã bị bắt đến sở Cẩm để xét căn-cước.

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Ngạch Cảnh sát — Tô-v-Long, linh cảnh-sát Hà-đông bị cách dịch vì phạm lỗi trong khi làm việc

Đã trung Can nay bổ làm linh cảnh sát Hà-đông, thay cho Tô-v-Long. Niên bổng được 120 p.

HẢI DƯƠNG

Ngạch thừa-phái. - M. Nguyễn-liễn-Trước thừa phái hạng năm ở huyện Tứ kỳ (Hải-dương) nay kiêm việc lục sự tại tòa án đệ nhất cấp huyện ấy

Báo chậm vì đâu ? — Bản quán tiếp được bài sau này :

« Sự đưa báo ở chốn thương-thôn chậm trễ quá chừng, có khi đến hai chủ nhật chưa nhận được một số báo là thường. « Từ ngày 26 Mai đến giờ không thấy đưa nữa » mà khi nhận được tờ báo thì đã bóc rách mất một số. Không nhẽ viết thư đòi hỏi thì cũng hơi phiền, tế ra sự chậm này, bởi có một hạng người xem báo mà không mấy tiền mua, chỉ đưa cho tên phu trạm một hai báo trả-thầy hay là bữa com chén rượu, thế là để xem xong rồi mới đưa cho người có báo, bế ky báo nào có bài gì nhiều người thích xem thì giữ lại, người no chuyền sang người kia, nhiều khi đòi nỗi mới tìm thấy, vì tên phu trạm có đưa đến nơi đâu, ngỡ gặp ai là gửi.

Thiết tưởng đã là người biết đọc báo mỗi năm xuất một số tiền 6 p. có là bao, hoặc 2 3 người chung nhau chung cược, can gì lại phải như thế, nếu không muốn mất tiền thì để người có báo xem rồi, rồi mượn về mà xem, nếu ai có tiếc, thế có phải là chính đáng và công bằng không.

Còn như việc cất phu-trạm là trách nhiệm của chánh phó tổng, cớ sao cũng nêu cái những người có biết chữ và cần mẫn mới phải, chứ cứ để những hạng lười biếng rượu chè thì sao tem mất bỏ phạt được ?

Nguyễn-văn-Kiều
làng Xuân-lão, huyện Thanh-hà

SƠN-TÂY

Bãi tên. - M. Ng-hữu-Biện, quản, quán làng Trúc-xuyên, tổng Phù-long, huyện Phúc-thọ (Sơn-tây) được phép bỏi tên là Ng hữu-Thắng

VIỆT-TRÌ

Thuyền chuyển. — Ông Đặng-manh-Kiên thấy thuốc tại nhà thương ở Việt-trì đội đi Tam - đảo tỉnh Vĩnh-yên chiều hôm 17 tây, các ông ở Việt trì có ra ga tiễn chân đông lắm. Ông Kiên mới đổi lên Việt-trì hơn một tháng nay, ông còn trẻ tuổi lắm. Tính ông đối với bà con thật tử tế, xin chúc ông đi Tam đảo được bình yên và sự

***

Bà đỡ Trấp thị-Hòa mới đổi lên nhà thương ở Việt-trì trước ông Kiên ít lâu, ngày nay lại đổi đi Yên bay, bà Hoà đã có làm việc tại nhà thương ta ở Bạch hạc. Được tin bà đổi những người ở Bạch hạc và Việt-trì đến mến tiếc lắm vậy chúc bà thượng lộ bình yên.

PHÚ THỌ (Thanh thủy)

Bệnh dịch quan huyện Thanh-thủy. — Quan huyện Tiêu-lưu-Thanh bị bệnh đau chân đã được phép đi nhà thương Hanoi ngày 15 Juin. Ngài về nhậm huyện đến nay đã được ít lâu, chính sách rất là thanh liêm chăm đạm ; đồng nhân ai cũng có lòng kính mộ chúc ngài chóng được bình-phục khang an.

(Xem tượng tiếp ba, coi tục kỳ).

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin nhắc ngài nào hiếu thì có việc gì viết thư đến bản-quán, thì cho biết cái số in ở ở giấy gói bên, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản lý, để cho người tìm đã tìm kiếm. Xin các ngài thường hay lý tên viết tắt, hoặc tiêm quí, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết gì mà trả lời.

VIỆC HÀ-NỘI

Tại bộ Linh-sự Đại pháp ở Vân-nam — Ngày 16 Juin, M Bodard, linh sự tối-pháp tại Vân-nam, có đặt tiệc khoản đãi quan thống chế Đường-kế-Nghiêu, các tướng tá và thân-chủ, cùng các văn quan có danh vọng ở Vân nam. Tướng-quân Sicre hiện nay ở Vân-nam các quan-chức tại bộ Linh sự, cùng các quan chức ở Đông-pháp tổng sự tại Vân-nam, cùng các nhà thương-mại, kỹ-nghệ lớn Đại-pháp có đến dự tiệc. Quan khách cộng có bốn mươi nhăm người cả thảy.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng trị xử những việc sau này :

Hành hung — Tên Vũ-văn-Chung phải phạt 20 quan và bồi tên Vũ-văn-Hiền phải phạt 16 quan án treo về tội đánh một người tên là Ng. được Chu bị thương nhẹ.

Phá nước là vào sữa. — Tên Ng.-văn-Ba phải phạt 5 tháng tù về tội pha nước lã vào sữa tươi bán cho M. Mercier và cũng với người chủ tên là Trần-Ngọc phải bồi 16 đồng cho người mua sữa công chia các tiền phí tổn Việc này báo quan đã đăng kỳ báo trước hai rồi.

Bắt xe chung thân. — Một thằng một người Jan-ba tên là Bùi-thị Hợi buôn gạo công gánh một gánh gạo đến chỗ đầu cầu Hanoi gặp chỗ lấy vé đỗ lại để đến cô người tên 12 tuổi Jung-ci, con nhà thì đi lấy vé. Tên Ng. văn-Tư là đang chuyển nghề ăn cắp lặng vặng ở sân, trong thấy đứa bé mặc nhiều quần khác liền rắng nắm ngồi rỏ gạo chạy. Sau có người đuổi theo ở phố hàng Đàn thông thấy tên Tư mang gạo chạy qua mặt đám sau có người, vừa kêu vừa đuổi theo, đến phố bên thì bắt được. Tư người lắm tăng. Tòa phạt tên Ng-văn-Tư 15 hạng tù về tội ẩu-đả, và cho một bộ hạng tù về tội đi bắt xe chung nhà, vì tên ấy 15 ca 14 lần ăn trước rồi.

Ăn trộm trâu ốm giết thịt - Trong làng đ ên của một người tây về đem phận huyệt. Hiệp hòa tỉnh Bắc giang ở miền con trâu mắc phải bệnh dịch nước riêng ở nhà trâu bỏ ốm bên bên có một tên ăn trộm đến điện ăn thịt con đem ra bỏ ngoài giết lấy thịt chia nhau đem về ăn, còn xương nêm bỏ đó. Sau chánh-tổng sở-tại lên khám nhà tên Đỗ-văn-Ân thì bắt được một cái chân 5 miếng thịt và một miếng da treo ở trong buồng. Hỏi thì tên Ân khai là của tên Roé và tên Văn cho. Mà hỏi hai tên ấy thì khai là thấy một đống thịt trâu bỏ ở nơi ngôi có nhặt mỗi đứa mấy miếng đem về ăn. Tòa án phạt tên Ân tù Roé và tên Văn mỗi tên 6 tháng tù.

Đấy tớ lừa đảo. Tên Ng-v Mai làm nông cho M. Trần-viết-Soạn là thân-khoán có vay trước 15 đồng. Sau đó sai đem 25 đồng đưa cho một người tớ là Sự làm ở phần đường, tưởng có rồi trốn về quê không lại nhà chủ nữa. Tòa phạt tên Mai 2 tháng tù và 25 quan.

Vừa mới đến rất nhiều kim-cương thực đẹp chưa bịt để bán riêng cho các quí khách lam hoa-tai và nhẫn Giá thực rẻ.

Bán tại nhà Xanh, số 39 Phố Trần-giản (Maison Blene. 39, Rue Paul-Bert) Hanoi. 2609

Hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ. — rong điện bão mấy hôm nay có nói về việc có chỉ-dụ ưng chuẩn việc tổ chức lại hội-đồng Quản-hạt ở Nam-kỳ.

Chưa rõ bên Bộ có thay đổi chỉ bầu dự thảo của chính-phủ Đông-pháp về việc ấy không, nhưng cứ như bản dự-thảo ấy thì số hội-viên Tây Nam do dân bầu cử, trước có sáu viên, nay tăng lên làm mười. Trước kia có bai viên đại-biểu của hội-đồng Cơ-mật, nay bãi đi không có. Hai viên đại-biểu của phòng Thương-mại và phòng Canh nông vẫn có như trước. Hội-đồng quản-hạt sau này sẽ có 24 ông hội viên, mà trong số ấy thì có 20 ông do dân bầu-cử.

Người bản xứ dự báo bây giờ cũng nhiều hơn trước. Nhưng người dân thuộc địa 25 tuổi vào những hạng sau này đều được dự bảo : 1° Điền-chủ trachchủ đóng 20 p. tiền thuế trở lên. — 2° Những nhà buôn bán có môn bài sáu hạng đầu đã được ba năm ; 3° Những người có bằng tú nghiệp cao-đẳng, trung-đẳng, sơ-đẳng thượng hạng (thượng-quốc hoặc bản xứ) ; 4° Những nhà có chân tông sự công-sở được 5 năm trở lên ; 5° Các viên chức hưu-trí ; 5° Chánh tổng, phó tổng, kỳ mục tại chức ; 6° Những nhà có chiếu từ bộ linh, hoặc thập tự bội-tinh

Các nhà dự bảo chia làm mười hạng, đóng cả thảy độ chừng 25.000 người. Trước kia hội-viên bầu xứ có 6 viên mà số người dự bảo chỉ có 1091 người mà thôi.

Trong bản nghị-định mới này, lại rộng quyền cho người bản xứ đã nhập lịch dân Pháo cũng được phép ứng-cử làm đại biểu cho người bản xứ không nhập lịch Pháp.

Trường Quảng-văn. — Bến 26 Juin thì trường Quảng-văn bắt đầu dạy lớp thi Concours d'admission vào trường Bảo hộ và Ecole Normale. Ai muốn xin học hoặc hỏi gì xin lại ở Trường 16 rue du Sucre) Buổi sáng từ 7 h. đến 11 h.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng viếu-mến mà gửi giấy chia buồn cho đó phúng viếng và đi đưa đám

Bà cụ **ĐINH-THỊ-BA**
Thọ 84 tuổi

là thân-mẫu, nhạc-mẫu, ngoại tổ-mẫu, ngoại tằng-tổ-mẫu chúng tôi, tạ thế tại Hanoi và cất đám ngày 23 tá (18 Juin) vừa rồi.

Cô-ai nh- : Mme Vve Bùi - đình - Thông tức Bảo-kỳ, Mme Lã-phạm-Tuyên,
Tế tử : M. Lã-phạm-Tuyên,
Ngoại tôn : MM. Bùi-đình-Tân anh em và chi em, Lã - phạm - Khuê anh em và chi em, đông gia-quyến bái tạ.

Vương dây điện — Chiều hôm qua, chủ nhật có một người thợ dây nhảy dây điện để nước ở phố Nhà-hỏ bị bị dây điện vướng vào mình vậy không biết mà tránh. Lại mỏ thêm một lớp dạy tiếng Anh chia ra làm hai ban (1er et 2e séries), và một lớp dạy học-trò có bằng tố -nghiệp rồi để thi vào trường Bảo-hộ (Concours d'admission).

Ai muốn xin vào thì phải kíp để đơn đến trường Trương-minh-Sanh 24 Boulevard Amiral Courbet, trước ngày 30 Juin 1922 kẻo trễ,

ĐỒNG-HỒ VỎ KÈN

BẢO HÀNH 5 NĂM

Máy chạy tốt, nhất hạng

Có cả vòng đeo tay bằng giây rất đẹp

Mặt to, kim to, số rõ ràng, để xem giờ ban đêm

Giá . . . . . 5 $ 75

Bán ở hiệu :

A. PERROUD (Nhà xanh)

59, Pho Pas. Bert. — HANOI

3009

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cỏ-bạch các bản-hiệu, đến khi đi mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đủ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montes có đóng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTES,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

ĐỜI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngứ lanh, phải đau khi quán mì đã chữa thuốc không phải dường, hoặc là đã không chữa chút nào cả, nay hỡi những người phải đau khí quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi ; nay hỡi các người phải những lao, nay tới thuyền sắp người nên nhớn ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã kêu là một bệnh phổ thông, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhuyễn tên. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau nay không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có biết không ? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong bốn năm, hoặc 100 năm nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có lấy sinh con để cái được, thì chỉ sinh con chết yểu đi, gây mầm bệnh.

Hỡi người Nam Việt, nên các người không muốn giống Nam Việt bao nhiêu đi, nên các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì cứu bệnh đi mới được.

Vậy mỗi khi có việc gì, hãy nhớ MONTES có ở : *Pont Bert Hanoi* mà bán một lọ **BRONCHOSERUM** giá 1 $ 5 bạc. Sang và chiều trước khi đi cơm, lấy chừng một thìa súp, uống một lọ, thì ít ngày khỏi ngay và hết đau.

BRONCHOSERUM

9 Một lọ . . . 0 $ 90

Rượu Tonique Tonidnois vừa bổ, vừa ngon

Giá một lọ . . . 2 $ 25

DẦU GAN CÁ THU

một thứ . . . . . 1 $ 00

Độ từ 1 $ 90 đến 2 $ 50 (tùy theo giá từng kho Nhà-nước lên xuống)

THUỐC chữa bệnh ho rất thần-hiệu

(SIROP N)

Một chai . . . . 1 $ 60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »

Một lọ . . . . . 4 $ 45

Độ 0 $ 70 đến 0 $ 80

Sáu lọ . . . . . 24 $ 50

Độ 3 $ 90 đến 4 $ 00

Thuốc nước bổ huyết

« LE PEPTO KOLA ROBIN »

Một lọ . . . . . 11 $ 50

Độ 1 $ 70 đến 1 $ 80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA

Thuốc thuần-bổ bổ huyết

Một lọ . . . . . 11 $ 40

Độ 1 $ 80 đến 1 $ 90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cảm, về mùa hay thường hay hại người chết là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên dẫn nắm-hiệu mua 2 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu để cứu về số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng hồ uống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Mồ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nên muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng có lá người cho nóng đun thì phải trong 24 giờ là khỏi.

Bán chỉ MONTES, 54, phố Paul Bert, Hanoi

BẮC-GIANG

Việc phát phần thưởng cho học trò trường Hoàng-mai — Hôm 12 Juin vừa rồi, trường Hoàng-mai đã làm lễ phát phần thưởng cho học-trò. Cái tiền-quan ở trước cửa trường, hôm ấy đã bày thành một nơi trảng hoàng rất lịch sự. Ba gian ngoài cửa đều kết hoa lá và treo đèn, ở trong lại có treo những bức nghi-môn nữa. Gian giữa bày một cái hương-án có đề mâm bồng ngũ quả và một đôi song-hình chè hai cái lọng vàng. Trên có treo một bức hoành-phi viết bốn chữ « thụ khảo tác nhân » rồi đến cái bàn ghế kê dưới để quan huyện ngồi làm chủ-tọa. Gian bên tả thì các thân hào trong tổng ngồi gian bên hữu thì học-sinh ngồi và các sự bà trong làng ra dự lễ. Ngoài cửa trường có cắm nhiều cờ ngũ hành và cờ đuôi-nheo. Quá 11 giờ trưa thì quan huyện Việt-yên đi xe ngựa tới, có ba hồi trống, có bát âm cử nhạc và tiếng pháo nổ ran. Quan huyện và ai nấy đều yên vị cả rồi thì ông chưởng-giáo Vũ-đình-Trinh đọc một bài diễn-văn dài hơn hai tờ, lời lẽ chải chuốt, ý tứ sâu xa. Bài diễn-văn ấy chia làm năm đoạn. Đoạn thứ nhất, ông nói cảm ơn quan huyện và các thân hào trong tổng cùng là phụ huynh học-trò đã đến dự lễ đông đủ để cho trường học được thêm rực rỡ vẻ vang. Đoạn thứ hai ông kể qua việc học của nước-nhà về thời kỳ đi vãng. Đại ý ông nói nước nhà sở dĩ thành lập nên được một nước lễ nghĩa văn hiến như ngày nay thực cũng là nhờ ở cái công Nhân học. Vậy Nhân-học bấy giờ tuy cả thiết đang với đời, nhưng ta cũng nên bảo tồn lấy cái tinh thần, để lo bồi cho quốc-túy, giữ gìn đạo đức cho quốc-dân : còn như bấy giờ muốn cho dân mạnh nước giàu, thế tất phải xu hướng về đường tân-học. Đoạn thứ ba, ông nói : Nước ta nay nhờ có Thánh thượng sáng nghĩ Nhân học, trọng nghĩa hàng giáo, hiện đã giảng dụ cải lương đủ khắp cả toàn quốc và gửi Đông-cung Hoàng-thái-tử sang du học tại Pháp, định để cho thần dân trông gương mà bắt chước. Lại nhờ có nhà nước Đại-pháp là một nước văn minh tiến tiến, giữ lòng nhân đạo, trọng nghĩa tự do, để đem hết giống văn-minh fy giải rắc khắp trong nước ta ; vậy ta cũng nên thể theo ý kiến của nhà nước mà vun xới bồi tưới cái hạt giống fy cho chóng được tới ngày khai hoa kết quả, để quốc-dân ta mai sau này có thể nương ở dưới bóng cờ ba sắc mà bước chân tới chốn vũ-đài ! Đoạn thứ tư, ông khuyên học-trò phải nên chăm chỉ học hành, nhất là trong những tháng nghỉ lại càng phải chăm để đến hết kỳ nghỉ hè vào học thì cái trình độ học hành sẽ được tấn tới bơn xưa. Ông lại khuyên các học-trò phải biết hiếu phụng mẹ cha, thương yêu anh chị, ở với bọ bạn lân cận đến phải giữ chữ tình cẩn ân tiền và sau này phải biết yêu nước yêu nhà và biết đền ơn Bảo-hộ. Kết lại ông cầu nguyện cho cái nhân tài của các bậc thiếu-tử trong tổng Hoàng-mai từ đây về sau ngày một đông nhiều, khắc bia Tamvong giang Biên-linh, lưu truyền mãi mãi lại làng khôn cùng. Ông Thịnh đọc xong thì tiếng học-trò vỗ tay reo lên với tiếng bát âm nghe rất vui vẻ kể đến quan huyện đáp lại một bài đại ý ngài nói : Ngài thay mặt dân tổng Hoàng-mai cảm ơn các ông giáo đã hết lòng dạy bảo học-trò và đặt ra cuộc phát phần thưởng long trọng này mà đã mời ngài về làm chủ tọa. Nhất là ngài khuyên học-trò nên chăm chỉ học hành và sau này phải nên như trạng ở nghề nghiệp chớ đừng nên nệ cổ như ta thuở xưa chỉ thiên trọng về nghề làm quan. Ngài lại khuyên các phụ-huynh học-trò và cho bà mẹ phải nên tận tâm mà nuôi con em đi học. Rồi đến ông khóa-sinh Lương-v-Vinh cũng đứng dậy đọc một bài. Sau hết ông chánh tổng đương thì Đoàn-v-Mịnh nói vắn tắt mấy câu cảm ơn quan huyện và các ông giáo. Mấy lần đọc xong lại có tiếng học-sinh vỗ tay và tiếng bát âm cử nhạc. Rồi đến ông trợ giáo Trịnh-v-Doanh đọc danh sách phát phần thưởng cho học-trò, bấy giờ phường bát âm cứ nhạc luôn cho đến khi xong lễ. Đến hơn 1 giờ chiều thì xong, đến làng và học-sinh ra về, ai nấy đều lấy làm vui vẻ.

Nói tóm lại việc phát phần thưởng của trường Hoàng-mai này mà được long trọng như thế là nhờ ở cái tấm lòng chăm chỉ, cái lái nhanh nhẹn, khéo xếp đặt của ông chưởng giáo Vũ-đình-Trinh và ông trợ-giáo Trịnh-văn-Doanh đã giúp là các ông thân hào trong tổng Hoàng-mai, nhất là các ông hương-hội xã My-điền đã ra tâm giúp đỡ vào mà gây nên vậy.

Ông Trinh lại còn đặt ra một kỳ thi Nam-văn cho những học-trò cũ, quá mười ba tuổi không được học tại công-trường đến thi và thưởng. Chỉ ý ông là sợ những học-trò ấy học hành chưa được bao nhiêu mà thôi học, nếu không đặt ra một cái cớ gì để làm cơ quan khích-khuyến thì rồi sao những mà quên hết chăng ? cho nên đặt ra kỳ thi Nam-văn này thời học trò đi có thôi học nhưng cũng vẫn còn muốn chăm chỉ học hành để mỗi năm một lần được cùng anh em đua tài đua trí và lại cái tình thầy trò liên lạc với nhau càng thêm vững vàng bền chặt. Đáng mừng lắm thay !

Hỏi dân quân thức. — Ng-văn-Cải tức Bái, ở huyện Hiệp-Hòa (Bắc-giang) phải hỏi dân quân thức trong 3 năm.

LAO-KAY (Phong-thổ)

Lễ phát phần thưởng. — Tuy nhà trường ở Đại-lý Phong-thổ đã sáng lập ra từ hơn mười năm nay, song chưa năm nào lập lễ phát phần thưởng cho học trò như năm nay.

Ở đây cũng theo như các tỉnh lớn làm lễ lấy vào ngày chủ nhật 11 Juin.

Hôm đó nhà trường trang hoàng lượm tốt, hoa lá treo khắp bốn bề, cờ vàng chen với cờ ba sắc. Tám giờ rưỡi thì học-trò đã đông đủ cả, bên con trai bên con gái ngồi nghiêm chỉnh ; ở bàn giữa sách vở xếp đầy có phủ một lá cờ tàu trên.

Đúng chín giờ, theo giấy mời của ông giáo hạt, thì quan Đại-lý, quan hai Gammery, quan châu úy, ông thầy thuốc, các ông làm việc các ông hà hộ chẳng kỳ mục đều đến đầy đủ cả.

Phường nhạc của người Mán thổi mấy khúc chào mừng rất là vui vẻ. Khi các quan, mọi người ngồi đâu đấy cả, ông giáo Ng-duy-Kỳ ra đọc một bài diễn văn bằng tiếng Pháp, lời lẽ rất là hay, các quan Tây nghe hết. khen ngợi và hết thảy đều vỗ tay một hồi lâu. Đoạn ông giáo lại xin pháp đọc một bài văn bằng tiếng quốc âm rất dài, kết một đoạn thì quan châu lại dịch ra tiếng Thổ cho mọi người đều được nghe. khi bài này đọc xong cả các tọa lại vỗ tay rất lâu nữa. Ông đại khái nói về sự học tích lợi thế nào, và khuyên các cậu bé nên biết sự khuyến khích thì mới chóng thành tài.

Khi đọc xong, quan Đại-lý ứng khẩu đáp lại cảm ơn ông giáo và khuyên dân, nên tin vào nhà nước từ của nước Đại-pháp là một nước đi đến đâu cũng giáo hạt văn-minh. Ngài lại hứa sẽ xin thêm một thầy giáo nữa để giúp đỡ ông giáo Kỳ, vì một ngày một thêm học-trò, việc giúp đỡ rất là khó khăn.

Khi quan Đại nói xong ông giáo ra gọi tên các học-trò được phần thưởng. Sách tuy không có là bao, song cũng là một chút ơn của nhà nước, nên các trẻ đều bén thẻ vui mừng.

Mãi gần 11 giờ, các quan và các thân hào mới ra về.

Bắt đầu từ hôm ấy là nghỉ hè. Thầy trò từ biệt nhau, rồi kẻ về người ở. Cách một nhau hơn 2 tháng nữa mới lại sum họp.

Cọp hại người. — Mới có sơ sơ một tháng nay mà ở địa hạt Phong-thổ đã hai lần có tin báo rằng cọp ăn người. Lần trước thì là một đứa bé lên 3 tuổi, đang ban ngày đi ra mương tìm mẹ mà bị cọp ăn. Khi tìm được thì chỉ còn bốn chân tay mà thôi. Lần sau thì mới cách có mấy hôm nay, hai người Mèo đi làm rượng nằm ở rừng (cách Phong-thổ mon 10 kilomètres) một người bị cọp cắn vào cánh tay, một người bị cọp tha đi mất. Ở ngay Đại-lý Phong-thổ mà cọp cũng rất nhiều : ở các làng gần chân núa, khi thì mất đê, mất lợn, mất ngựa, v. v. đêm nằng tuy vẫn chăn cọp Tê rằng.

Hôm 16 tháng năm vừa đây, vào khoảng 6 giờ đêm, trăng trong gió mát, mà bỗng dưng ngộ ở trên suối sau nhà thương ba tiếng kêu, nghỉ ma ghê gớm. Qua nay chẳng to lắm, vì tiếng kêu không rõ rằng.

Mới khi hãm được giống thú dữ này nhà-nước có lệ thưởng 40 đồng, và nay quan châu lại hứa sẽ cho thêm 50 đồng nữa, mà cũng chưa ai đám ra công trừ giống cọp ấy đi.

Người Thái đây nghỉ rằng xưa nay hễ không hề ăn người bao giờ, nên không muốn gây nên một mối thù lấy làm chí, rủi mất lợn đê cũng đành vậy. Coi như một lẽ thường, chẳng quản chi.

Ước ao rằng nay mai sẽ bắn bớt được loài ác thú ấy, để dân sự được yên ổn, đêm hôm khỏi thấp thỏm vì sự cọp vồ.

F. lai cảo

TUYÊN-QUANG

Về việc nhà công quán Sâm-dư. — Báo quán lại nhận tiếp được một bài nữa của ông Phương-đình trả lời ông Kim - xuyên, nhưng bản quán tưởng rằng nay nhà công quán đã lập thành, mới rồi làm lễ khánh thành rất vui vẻ, thì cái cuộc bất chiến về việc nhà công quán cũng nên đình thì phải, nên bản quán không đăng bài của ông Phương-đình nữa, xin ông cũng nên bằng lòng vậy.

PHÚ-LÝ

Lễ phát phần thưởng trường Kim-bảng. — Hôm thứ bảy 10 Juin vừa rồi, trường Pháp-Việt Kim-bảng đã làm lễ phát phần thưởng rất long trọng vui vẻ. Trong trường treo đèn kết hoa trần thiết một cách rất rực rỡ, ai nấy cũng nô-nức đến xem đông lắm.

Đúng 3 giờ chiều thì các quan ở tỉnh lên, có phường nhạc nhà đạo đón từ bến đò vào thẳng sở quốc-ca Massellaire nghe rất êm ái vui tai. Trường có đặt một tiệc rượu bia, dự tiệc thì có các quan Tây Nam là :

Quan Đại-lý Chapouland làm chủ tọa và quí phu nhân quan Kho-bạc cùng hai quan Tây nữa, quan tuần Lê đại nhân, quan án Trần đại nhân quan tri-huyện Phạ-lý, M. Khéch đốc-học trường Pháp-Việt Hà-nam, quan huyện sở tại Vũ-thiện-Bạm cùng các thân hào hàng huyện đông lắm. Khi các quan an tọa rồi thì quan huyện Vũ có đứng dậy đọc một bài diễn văn bằng chữ Pháp, kể đến ông Tấn là chưởng giáo ở trường cũng đọc một bài bằng chữ Pháp rất dài, ý nói cảm ơn các quan và kể sự dạy học-trò cùng khuyến học-trò học tập. Đọc xong thì quan tuần Lê có thay mặt các quan đáp lại mấy lời cảm ơn và mong cho sự học ở trường đây mỗi ngày một phát đạt, và ước ao rằng mỗi tổng mỗi xã đều có nhà trường cả thì sự học mới thêm mở mang, mà ai nấy đều được ngài nói dứt lời, thì cử tọa đều vỗ tay.

Đoạn rồi phát phần thưởng cho học-trò các lớp. Phát xong, nhà trường đốt pháo mừng, phường nhạc thổi kèn chào, đến 5 giờ thì giải tiệc.

Việc phát phần thưởng nhà trường huyện ta lần nầy là lần đầu, mà được long trọng như thế, là nhờ có quan huyện Vũ ngài đã tự cho tiền lại cổ động trong huyện hạt giáp để lấy tiền mà mua sách, vở giấy, bút v. v. để làm phần thưởng, và được các ông giáo là M. Tấn và M. Bạt cũng có lòng đôn đốc lắm, nên mới được thế. Lại nhất là được có cô đạo ở Kim-bảng người có lòng tốt để giúp tiền cho là 5 p 00 lại cho phường nhạc lên giúp việc, cái thịnh tình ấy thực khá khen.

Tuyết như.

Tăng-xuân-Mai lai cảo

NINH-BÌNH

Rắn cắn. — Hôm hôm 15 tây vào hồi 12 giờ một tên cu-li xe chạy vào nhà thương kêu là xin cứu. Tưởng gì lế ra nó bị rắn cắn ở bàn chân bên hữu. Ông thầy thuốc hỏi bị rắn cắn ở đâu đấy, nó nói ở gần núi Non-nước, bị cắn từ chín giờ. Thầy thuốc hết thẩy sáu không lấy dây buộc ngay để giữ nọc khỏi theo mạch máu lên khắp người và chạy ngay lại nhà thương mà chữa thì nó đỡ phải chết, thế nhưng mà đương kéo dở chuyến xe !

Nạn xe hỏa. — Hôm kia chuyến xe hỏa thứ nhất ở Thanh-ra, người ta có đưa đến Ninh-bình một người bị xe hỏa chạm phải ở gần ga Đồng-giao vỡ đầu tới sọ, nhưng không phạm vào óc quá, nên người ấy còn tỉnh và nói được. Hỏi người đưa nói người làng Nga-my và lại sao bị xe đụng phải. Hắn nói chồng mải đi đến đấy gặp xe không tránh kịp. Hắn nói vậy chứ ký thực nghe như khi xe hỏa tới, hắn muốn đi lấy mau chạy qua đường sắt, nên bị xe đâm phải. Phải đưa ra Nam-định chữa, may ra thì khỏi.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài quyết-báo rằng phàm những số tiền quá hai hào (0 $ 20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes) ; chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0 $ 04) trở xuống ; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

VIỆC KINH-ĐÔ

Giàu bỏ bạn. — Tục-ngữ có câu : Giàu bỏ bạn, sang bỏ vợ ; hai câu ấy ai đã mắc phải một câu thời cũng là một người không ra gì.

Số là ở đường G. H. có ông kia, nguyên ông cũng là một người con nhà phú-hộ, mà ông cũng là một tay có học thức ít nhiều và cũng đã từng ở nơi công-môn mà may đã từ chức. Trong mấy năm ông ở nhà cùng với vợ con nương tựa, thời ông cũng lấy làm bực chí lắm. Chỉ vì vợ con thấy ông làm chi cũng chẳng được, đành đem bộ mày rầu nhăn nhụi để nương nhờ nơi nghề bán nước yến của kẻ cận quốc, tại còn như đến cậy nhờ cha mẹ thời lại hổ phận làm trai đã được lưng dài vai rộng mà không làm được điều gì để báo đáp nghĩa các đực cả ấc, lại còn đến xin kiếm với vẫn thời cũng không đáng lắm. Vậy thời ông phải tìm đến các nơi bè bạn xin thêm cho đỡ lỉ nhiều, nhưng ở đời bấy giờ lí tìm có bạn hiền, mà có tình thiết với người bần hèn, chẳng qua có đến xin kiếm cũng một hai lượt là cùng, không lẽ mỗi ngày mỗi đến, mỗi tháng mỗi xin, thời thông cũng nọ ai có lòng thảo mà giúp giàm mãi cho. Trong những người bạn mà ông lấy thường hay nhờ, duy có một người có tình rất tốt. Tuy là không phải bạn thâm giao cùng ông, nhưng ở với ông rất có tình thương mến, nghĩa là trong một hàng đến kỳ lính bằng, thời ông ta cho 5 đồng. Cứ như thế đến hơn vài năm nay, tưởng rằng lòng thảo như thế cũng hiếm có, mà người đã nhờ cơ ấy, thời đủ đem thân đến làm trâu ngựa cũng chưa đủ báo đáp được chút ân thâm ấy bao giờ. Thế mà đến ngày nay là khi ông Th.-ph. đã gặp vận đỏ đã được chia mẹ chia cha cái cho có năm ba nghìn đồng, thời đã nghiễm nhiên một tay sang giàu hàng nhất ở nơi thành thị !

Khi đã giàu có lại sang trọng quá, mà đã sang lại quên mất cả người cậy nhờ ngày xưa. Nghe đâu ông quên cho đến nỗi gặp người bạn cũ cần ông nhờ cậy ngày xưa cũng giả lòa ngơ như người không biết. Câu có đến nhà thời ông không chịu tiếp mà làm bộ đi vắng, hoặc khó ở, để vài lần như thế, hóa cho nên ông bạn hiền ngày xưa đã sinh lòng tức giận mà khuấy chơi cho một mẻ rất đau. Nhân một hôm nhà ông Th. ph. có ky, thời ông bạn hiền ấy bảo đứa con ông cầm tất cả những tờ giấy mà mà ông kia viết vì mấy lần nay để xin giảm giáp và một tờ bạc giấy năm đồng, chờ khi nó đóng đã quan khách thời đem vào đưa tờ giấy bạc ấy cho ông Th. ph. mà nói rằng nay đến tháng lĩnh bổng thời chu tôi bảo tôi đem năm đồng này giáp cho chú. Nghe đâu hôm ấy để làm cho kẻ phụ ân bội nghĩa đã được nghe mấy lời day để cảm thắng bé rất hay ho.

(Xem trang Quảng cáo).

NHÀ CHO THUÊ

Cái nhà số 36 phố Tiên-Tsin (hàng Gà cửa Đông) cho thuê. Hỏi tại bản-quán.

9282

Auto ! Auto !!

Một cái xe ô-tô còn mới lắm, 5 chỗ ngồi, 16 mã-lực, hiệu « Ford » thực đẹp, thực tốt.

Bán giá cực rẻ.

Hỏi tại Bản quán.

9264

PHÒNG - THĂM - BỆNH

của quan

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường thọ 4 ngã đường Sinh-từ.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại Bệnh-viện Tenis, Fes, Rabat, Saint-Louis, Fort-Gouraud (Algérie) Paris.

Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai.

Phòng thăm bệnh tại **DƯƠNG GIA-LONG, 33.**

KHÁM BỆNH : Giờ 3 đồng một lần.

9284

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ bảy

VĂN, NGUYỆT TIÊN-DUYÊN

Tích này là một tích hát kịch. thuần thì Khôi hài, có nhiều câu sự sự không thể nào nhịn cười được.

Tối thứ ba :

KIM ÔC TRỪ KIỀU

Tích này thực là sui trò, nhất là chỗ nàng Nguyệt-kiều mở nhóng-lâu ở cửa huyện, xoãy-xoa tài-tử rập rìa gẩn anh làm cho nghiêng nước nghiêng thành.

CINÉMA PALACE

(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)

Tuần lễ từ thứ tư 14 đến thứ ba 20 Juin 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật đều từ 5 giờ chiều, thứ bảy chiếu 6 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

Các việc lớn trong thế-giới

ĐỘ TỬ THẬP NHỊ KHÓA THỂ-THAO ĐẠI-HỘI

Nghỉ

CỤ GỐ-RI-Ô

Bi-hát-kịch trích theo tiểu-thuyết của H. de Balzac tiên-sinh

HỒI THỨ I, II và III

CÁCH GỬ-GHÌ NHỜ NHEN CỦA CẬU AMBROISE

Hài kịch

Tuần-lễ sau sẽ chiếu phiến ánh **REINE LUMIÈRE**

(Quang-Minh hoàng-hậu)

Xin mọi người rõ lấy !

Từ 1er Avril giờ đi

Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bảy

NHÀ BA MŨI

66 giây nói 272

Nhà ba mũi cho thuê các thứ xe ngựa, Hiệu giống rằng « M. Tạ-duy-Tứ » ở phố Francis Garnier, số 18, Hanoi, mới mua lại của M. Avfat ở phố hàng Vôi, các thứ xe ngựa đẹp, bánh caoutchouc cho thuê đi, hay đám cưới thì SHa mặc quần áo chỉnh-đốn theo lệ lối đám cưới.

Quí-khách muốn thuê, xin mời đến bản-hiệu nhà Ba Mũi, ở phố hàng Lọng, số 46, (Route mandarine).

Cô đầy các thứ xe mới và chữa, và bền yên ngựa 15 xe.

Nay cẩn-bạch

Quản-lý, M. TẠ-DUY-MIÊN

9279

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

Tổng-cục ở số 18, Phố Mã-Vỹ
Ấn-quán ở số 45, Phố Hàng Bồ } HANOI

ĐIỆN-THOẠI SỐ 167

Thưa các Ngài,

ÍCH-HỮU THƯ-XÃ chúng tôi đã mua được cái nhà tổ ĐẠI-PHONG-DỤC-KỲ ở phố hàng Bồ, số nhà 45, từ 1er ngày 4 Mai 1922 mà đi thời chúng tôi nhận nhà in ấy làm của thư-xã ; chúng tôi lại mới nhận được máy in chữ in ở bên Tây gửi về nữa, thực có thể làm được hết các việc in. Vậy xin các Ngài có dùng đến việc in sách vở, thư thiếp, giấy má gì thời xin gửi thư cho Bản-xã chủ-nhiệm là :

M. TRẦN-QUANG-HUY

Directeur de la Société ÍCH-HỮU THƯ-XÃ

HANOI

9267

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường.
Từ rofilms cũa Cornell

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Hôm 9 Juin 1922 vừa rồi, tuy các trường trung-học đã nghỉ hè, mà trong thành phố ta vẫn thấy đông những học-trò, nhất là tại trường Pháp-Việt, ấy là kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. Số học trò ứng thí năm nay được 285 người. Số học-trò đậu năm nay cũng khá đông, tất cả được 118 người. Trong 118 cậu ấy, thì quan trường có công nhận mấy cậu giỏi đặc biệt là MM. Phạm-cai-Thành, Tống-trần-Tinh, Lê-kinh-Tuân, Phạm-Cử, Nguyễn-Hợp, v. v. mà phần nhiều là học-trò trường Vinh cả.

Danh sách các cậu đỗ là :

MM. Nguyễn-tiến-Bang, Hoàng-trọng Bính, Ng Cầm, Phan-sỹ-Cương, Đặng-v-Chân, Ng ngọc-Châu, Vương-đình Chinh, Lương-Cương, Trần-v-Chén, Hoàng-thế-Cư, Hoàng-v-Chinh, Ng duy-Cúc, Ng đình-Cửu-đại Linh, Ng Đào, Ng-sỹ-Đạo, Ngọc-trọng-Điểm, Phạm-xuân-Đào, Trần-đình-Đạo, Nguyễn-châu-Đôn, Lê-tri-Đu, Lâm-đăng-Du, Phan Gian, Trần-văn-Hanh, Phạm-Hạp, Hoàng-nguyên-Hai, Ng Hỏ, Lê-huy-Hòa, Ng Hòa, Phan-v-Hòa, Lê-thúc-Hoạng, Thái-duy-Hoành, Ngô-xuân-Hội, Trần-khắc-Hội, Phan-duy-Huệ, Lê-hoàng-Hưng, Lê-Huyến, Phạm-v-Huyến, Phạm-văn-Huyến, Ng tam-Khôi, Ng thanh-Kỷ, Ng tại-Lan, Trần-đăng-Lang, Lê-xuân-Lâm, Lê-đình-Liên, Lê-v-Liên, Ng-v-Liệu, Phùng-v-Lợi, Ng trọng-Long, Trần-v-Lục, Nguyễn-đình-Lưu, Phạm-Lưu, Ng trọng-mai, Lương-xuân-Mai, Ng đình-Mai, Đoàn ngọc-Mạnh, Ng bá-Mạnh, Phạm-nữu-Mao, Bạch-hồ-Mậu, Ng-hữu-Mậu, Cù-khắc-Minh, Ng khắc-Minh, Vũ-khắc-Minh, Đặng-v-Môn, Trần-đình-Nai, Trần-v-Nhân, Hoàng-văn-Nhân, Lê-nhu, Phạm-bá-Nhu, Ng-x-Nhương, Lê-v-Phái, Lê-v-Phấn, Phan-hòe-Phổ, Đặng-Phong, Lê-song-Phượng, Ng tất-Quát, Hoàng-v-Quang, Chu-liên-Quế, Thái-ba-Quế, Hoàng-Quy, Lương-sỹ-Sắc, Ng quang-Tấn, Phan-Tham, Ng xuân-Thâm, Ng đức-Thảo, Ng xuân-Thành, Ng-v-thanh-dit-Thinh, Tống-khắc-Thành, Chu-v-Thuận, Ng Thuận, Trần-Thuyên, Ng tất-Thuyết, Phạm-v-Thuyết, Ng trọng-Thụy, Phan quốc-Thụy, Ng duy-Tích, Thái-đình-Tịnh, Lê-Tốn, Lê-huy-Trác, Phan-duy-Triết-dit-Dung, Hồ-khắc-Trang, Ng minh-Trị, Phạm-tấn-Triều, Lê-ngọc-Tuân, Phạm-Tước, Ng ngọc-Tuyết, Thái-doãn-Toát, Ng-v-Uyên, Phạm-v-Yên, Trần-duy-Yên, Thái-duy-Yến.

Nguyễn-thị-Thanh.

Tỉnh ta nhờ có quan đốc, bà đốc sarraut hết lòng dạy bảo, nên năm nay mới được nhiều học-trò đậu đông như thế.

LỰ ĐỔI CHỖ Ở

Xin cứ lấy mẹ bác, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cả giấy quán báo, chứa lại thế nào thì biểu rõ rằng vào đấy, và gửi thêm hai hào (0$ 20) bằng tem cũng được) để chi tiêu giấy quán khác.

Kể ai không gửi tiền theo thể lệ đã nguyên như có hoặc phải trả nặng hơn.

THƯƠNG GIỚI TÂN VĂN

Ngày 19 Juin 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước . . . . . 6 f. 45
Nhà Ngân-hàng . . . . . 6 . 45

Tàu tới tàu đi

Tàu *André Lebon* ở Marseille đã chạy sang Đông-Pháp ngày 2 Juin.

Tàu *Angers* mang thư sang Pháp, đến ngày 15 Juin này ở Haiphong sẽ chạy Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 14 Juin.

Tàu *Amiral Pontg* ở Djibouti đã chạy đi Colombo ngày 7 Juin.

Tàu *Donaumont* đã khỏi bành ở Saigon đề đi Haiphong, ngày 15 Juin hồi 5 giờ sáng.

Tàu *Chanbord* mang 210 bao thơ ở nước Pháp sang đã tới Saigon, ngày 16 Juin hồi trưa.

同交 VÔI 后炭

Vừa trắng, vừa rẻo, vừa quánh, vừa nở, tốt nhất Trung-Bắc lường kỳ là vôi Đồng-giao ; mua ngay của chủ lò bao giờ cũng vẫn rẻ. Xin biết :

NGUYỄN-CẢNH

14, Phố hàng Cá (Đồng xuân) Hanoi.

8139

OMEGA

CÓ BÁN TẠI :

GRANDS MAGASINS REUNIS

Nên hỏi giá của Bản-hiệu.

3074

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(thiện đàn mai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà quốt người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt. Hãy xin kỳ cho thứ bệnh mà thuốc này có nhẽ chữa khỏi : bệnh sưng cuống cổ đau họng, đau bà ; bệnh thở thần của con gái đến thì bệnh yếu dưới trong khi thai nghén, trong khi ở sữa cho con bú ; bệnh một nhọc quá rồi sợ làm sao ; bệnh ngủ ngắn, bệnh đau lưng, đi gắn, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc Drugées Rabuteau (thiện đàn mai) thì các bệnh ấy đều tuyệt hết.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

1254

HIỆU BÀO-CHẾ và LỤC-HỢP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT

Hiệu BONNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa a-phiệp

SOLUTION R. HOLBÉ

1 $ 50 một chai

Thư mọi nơi — Mẫu đăng (mẫu này phải xin đem qua) Giá-rẻ ngoài Pháp tài mấy ai tất mua được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »

1 $ 00 một lọ

Thuốc rất hay : Ban-sang, mới mọc ngoài làm việc gì đang thuốc này hay làm.

Mấy thứ bán-hiệu hay hơn :

Các thứ thuốc nước dùng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh đàng-mai

Thuốc lào chỉ người lớn dùng được thôi

Thuốc-nhai = 0 $ 50 một chai

Chữa các chứng lậu ; chẳng bí-mật hay sẽ ; nặng thuốc (combats antiseptiques ni thứ thuốc blennorrhagie của Bản-hiệu thì chắc. Thuốc nặng đã chữa khỏi rồi số người phải mua đi.

Gouttes « VIRGINIE »

1 $ 00 một lọ

Trị chứng bệnh đàn bà khác (Etats nerveux dans, ngủ ít khó-hành kinh đau đớn kinh nhiều, nóng thuốc này hay, nếu mua đến số lấy lại mua tới trong tuần lễ sau hiệu.

ĐỒ BUỘC THUỐC

có bông bỏ TRI-IODURE FOA-HOC

ĐỒ MỔ-SẺ

Kính-lính, đề-lính, thuốc-lính hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-lính, thuốc Citre-s và thuốc Erasmy

Bán buôn và bán bao kín

Bán sốt và hám tổ

« THUỐC DẺRÉ »

0 $ 90 một chai 1/4 litre

Trị bệnh giang mai lối kỳ mới hay sẽ. Bằng thuốc tốt rất thì sẽ, nếng thuốc này cho cho mọi. Bằng thuốc thác rất công, phải nếng thuốc này thì mấy chốc-nhất bản. Công ! Thuốc này rất hay, rất quí ; sẽ chẳng hại gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người ai bệnh. Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn litre, giá sẽ là 2 $ 50 thôi.

NAM-THỊNH, Tailleur

SUCCESSEUR NOUVEAUTÉS

4, Rue des Cantonnais

HANOI

Bản-hiệu bán và may các thứ quần áo Annam và quần áo Tây.

Gấm, vóc, nhiễu, sa tây, satin, đạ, len, hàng Saigon, hàng Bắc kỳ, không thiếu thực gì, v. v.

Mới lại vải imperméable mới cực đẹp, để may áo đi mưa.

3015

NGUYỄN-HỮU-THU DIT SEN

HAIPHONG

CÁC ĐƯỜNG TÀU CHẠY SÔNG, BIỂN

Tàu BẢO-THẠCH (JADE) chạy Hải-phòng, Nam-định, Bắc-hải Hongkong

Tàu GIAO-CHỈ chạy Hải-phòng, Nam-định

Tàu ĐỒNG-LỢI chạy Hải-phòng, Nam-định.

Tàu TẢ-ĐỀ chạy Phố-lại (Sept Pagodes), Lâm.

Tàu CÁT-TƯỜNG chạy Hải-phòng Kiến an.

Tàu CHAMPAGNE, chạy Hải-phòng, Hongay.

Tàu ĐỒ-ĐỀ chạy Hải-phòng Hải-dương.

Những hàng hóa thì phải xếp xuống tàu một giờ trước khi tàu khởi-hành

Ai cần điều gì xin hỏi tổng cục tại Hải phòng

Phố Bonnal số 61 — Phố Tourane số 9

TÉLÉPHONE N° 661

2041

KEM

HIỆU

BERTHUIN

Xem thử kem này thì đa đề được mềm mại, chả khác gì nhung vậy

PACHOD Frères & Cie LYON

2060

Nhà Bán đồ « TAM TÂM » Hà nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư.

Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 67, SAIGON

Giá mua đông niên 5$00

Thực là một tập báo nói riêng về đường kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người. Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, lời lẽ nói rất dễ dàng lý-thú.

HỘI PHÁP-THƯƠNG VẬN TẢI

Số 7, canh trường T-viện

CỔ BẢN : Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . 2.300$00

CHO THUÊ : Một khu đất rộng 2.046 thước vuông ở đường Bobillot.

Cột sẵ lại chuyên trị đã lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã. Hạng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua góp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và tính giá riêng cho các hiệu buôn lại.

7005

CAFÉ, RESTAURANT

HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán lại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ

Phụ-quán có vườn hoa rộng rải, ở số 68 cũng phố ấy.

Đủ các cách tiện lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu-châu

Bản-sạn thừa tiếp các quí-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng một cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giấy nói trực tiếp với chính-quán

2043

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các quí-khách biết rằng chúng tôi thuận bán chịu Phải-phải (Phosphates) đến mùa tháng mười gặt rồi mới lấy tiền, song những các nhà tư mua thì phải có gì chắc chắn để gửi chúng tôi làm tin, như là : đồ bảo cầu nhà ruộng nương (Titres de propriétés) phiếu Quốc-trái, (Titres d'Emprunt Français) phiếu Đông-pháp công-thái (Titres d Emprunt Indochinois) cần sản.

Những giấy phiếu Quốc trái, công thái mà chúng tôi giữ để làm tin thì bao giờ cũng vẫn là của những các nhà mua hàng chịu đem gắt ; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giả lại các giấy mà ấy ; mà nếu đang khi chúng tôi giữ các giấy mà ấy có phiếu nào được mở trúng số thì cái số ấy vẫn thuộc về của người có phiếu đem gửi.

Những các làng đã cắt lương rồi mà có những giấy phiếu ấy có thể mua chịu được phải-phải, muốn biết cách thức mua chịu phải-phải thế nào thì các làng ấy cứ hỏi tại các tòa Công-sứ.

Kính cáo

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN,

133, Avenue Paul Doumer,

HAIPHONG.

2035

N° 108

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

... Và vợ con *Hoàng-phủ-kính* cùng *Vi-đăng-đạt* có thân-thích gì với hiền-lê, mà hiền-lê cũng phải đỡm-nhận. Vạn-nhất xảy ra sự gì thì toàn-gia tính-mệnh, khó giữ được trọn-vẹn vậy.

Lệ-minh-đường nói :

— Tiểu-tế đã biết rõ *Vi-đăng-đạt* và *Hoàng-phủ-kính* là người trung-thành vị quốc, cho nên mới dám bảo-tiến, quyết không khi nào lại có làm phản.

Lương-giám nói :

Giả-sử bọn bộ không làm phản nữa thì hiền-tế sợ tội gì không. Lỡn sau chỉ nên như thế.

Lệ-minh-đường xin vâng lời, rồi trở vào trong phòng, nàng *Lê-hoa* hỏi rằng :

— Vừa rồi vì việc gì mà quan Thừa-tướng các-trách như vậy ?

Lệ-minh-đường thuật chuyện cho nghe và bảo rằng :

— Quan Thừa-tướng có biết *Hoàng-phủ thiếu hoa* tức là phụ-quân ta đâu, vẫn tưởng nhà *Hoàng-phủ* là người ngoài, cho nên mới lấy làm lạ. Nhưng nếu ai người ngoài thì khi nào ta lại chịu liều thân bảo-tiến như vậy.

Nàng *Tố hoa* nói :

— Tiểu-thư chịu dụng tâm như thế, thật là ít có !

Hai người đang trò-chuyện thì bỗng thấy *cử-rỷ* vào báo :

— Có quan Nguyên-soái *Vương-thiếu-phủ* xin vào yết-kiến.

Lệ-minh-đường nói :

— Nếu vậy hay ! Ta đang có ý muốn ấy-thác mấy lời.

Nói xong, truyền mở cửa giữa mời *Vương-thiếu-phủ* vào. Khi nông trà xong, *Vương-thiếu-phủ* đứng dậy lạy tạ cái ơn bảo tấn cho nhà *Hoàng-phủ* và *Vi-đăng-đạt*.

Lệ-minh-đường từ chối không nhận, lại dặn rằng :

— Vừa rồi thánh-thượng lại cho *Lưu-khuê-bích* theo đi đánh giặc, nhưng *Lưu-khuê-bích* là đứa nham-hiểm, cho nên tin dùng, quan Nguyên soái nên báo cho *Vi-đăng-đạt* biết.

HỒI THỨ XL

Lệ-minh-đường dặn *Vương-thiếu-phủ* rằng :

— *Lưu khuê bích* vốn tính nham hiểm, quan Nguyên soái nên báo cho *Vi-đăng đạt* biết, một đem *Lưu-khuê-bích* giam vào tù-xa, dùng vải gai che kín bốn mặt. Khi ra đến bể thì cũng giam hắn ở trong một cái khoang thuyền, nhưng hàng ngày cho ăn uống tử-tế.

Vương-thiếu-phủ đang lo-sự *Lưu-khuê-bích* được tha, thiết mình thay bọ đổi tên thì tất thông báo cho thân-phụ hắn là *Lưu-tiếp*, để bày mưu lập kế làm hại mình. Nếu mình không tha hắn thì lại *sợ Lưu-tiếp* biết mà tâu với thiên-tử, thành ra mình phạm cái tội « Khi quân ».

Vương-thiếu-phủ trong lòng bối rối, chưa biết nghĩ ra thế nào, nay nghe lời dặn của *Lệ minh-đường*, với vàng hỏi lại rằng :

— Ân-sư dạy chí phải ! nhưng chỉ e việc lấy đến tai quốc-trượng thì kẻ môn-sinh này lại phạm tội « Khi quân ».

Lệ-minh-đường nói :

— *Lưu* quốc-trượng nói gì thì đã có tôi che-chở, quyết không nào đến nỗi lỗ việc.

Vương-thiếu-phủ nói :

— Nếu ân-sư đã gia sức giúp cho thì kẻ môn sinh này xin theo lời.

Lệ minh-đường đáp rằng :

— Quan nguyên-soái cứ vững lòng, tôi đã có chủ ý.

Vương-thiếu-phủ các-tử về nhà công-quán, thuật chuyện cho *Hàng-hiệu* nghe, và bảo rằng :

— Tôi đang lo-sự *Lưu khuê-bích* biết tôi thì hỏng việc mất, không ngờ ân-sư lại dặn như thế, thế mới thật là khi nên trời cũng chiều người cho nên.

Hàng-hiệu mừng mà rằng :

— Hễu vậy quan nguyên-soái nên viết thư bảo cho *Vi-đăng đạt* biết ngay, kẻo chậm thì lỡ việc.

Vương-thiếu-phủ tức-khắc viết một phong thư. Trong nói về việc Thánh thượng đã giáng chỉ cho *Vi-đăng đạt* làm Hữu tiên phong, vậy *Vi-đăng-đạt* nên tự đem bộ thuộc của mình thẳng tới *Đăng-châu* để ứng hận. Lại dặn phải bắt *Lưu-khuê-bích* mà bỏ vào tù-xa và che kín bốn mặt, chớ nên tiết-lộ.

Vương thiếu-phủ viết xong bức thư, giao cho *Lệ-mành* cùng *Đinh-tuyên* đem đến *Say-đài sơn* để trình *Vi đăng-đạt*. Lại dặn khi quan Khâm sai là *Nhiếp phong-doanh* tới nơi thì nên tiếp đãi một cách rất long-trọng, để nhờ người hỏi triều phúc mệnh cho. *Lệ-mành* và *Đinh-tuyên* vâng mệnh lên ngựa thẳng tới *Say-đài-sơn*.

Thời giờ thấm-thoắt, đã tới ngày 21 tháng hai. *Vương-thiếu-phủ* vào bái mạng, rồi lại đến từ giã *Lệ-minh-đường*. *Lệ-minh-đường* dặn rằng :

— Hễ khi chiến thắng rồi thì nên cho quân giặc đầu hàng, chớ có đa sát.

Vương-thiếu-phủ vâng lời, sáng sớm hôm sau, cả sáu vạn quân cùng hợp lại với trường. *Vương-thiếu-phủ* ra lệ cờ. Khi lệ cờ xong, giao cho *Hàng-hiệu* đem nghìn quân đi trước, đi men bờ bể, dặn phải nghiêm-cấm quân-sĩ, không được quấy nhiễu lương-dân.

Hàng-hiệu lĩnh mệnh đi trước còn *Vương-thiếu-phủ* đem đại đội quân-mã theo sau, tiếng chiêng rầy đất, bóng tinh rợp trời. Quân đi đến đâu, hiệu lệnh rất nghiêm, cho nên nhân dân đều lấy làm mừng rỡ.

Lệ-mành và *Đinh tuyên* đến *Say-đài-sơn*, vào nhà Tự-nghĩa-sảnh yết kiến *Vi-đăng-đạt*, đệ trình bức thư của *Vương-thiếu-phủ*. *Vi-đăng đạt* xem thư, mừng rỡ không biết chừng nào mà kể, sai người vào hậu trại mời *Doãn* phu nhân và *Trường-hoa* tiểu thư.

Một lúc *Doãn* phu-nhân và *Trường-hoa* tiểu-thư đến, *Vi-đăng-đạt* đưa thư cho xem, *Doãn* phu nhân và *Trường hoa* tiểu-thư cũng mừng-rỡ mà rằng :

— Ai ngờ thiên-tử lại đại lượng mà giáng chỉ chiêu-an như vậy, thật là đáng mừng !

Lệ mành và *Đinh-tuyên* nói :

— Không phải thiên-tử có đại lượng, việc này nhờ có quan Binh-bộ thượng-thư là *Lệ-minh-đường* cố sức bảo tấu, cho nên thiên-tử mới chịu giảng chỉ chiêu-an.

Doãn phu nhân nói :

— *Lệ-minh-đường* là người thế nào mà lại chịu thi-ân với ta như vậy ?

Lệ-mành và *Đinh-tuyên* nói :

— *Lệ-minh-đường* mới 17 tuổi, đỗ liên trúng tam-nguyên. Diện-mạo khôi-ngô, nguyên là con rể quan Hiệu thừa-tướng. Người rất khiêm-cung chính-trực, lại tinh-thông y-lý, năm trước có công chữa khỏi cho bà Thái-hậu, vì thế được thăng làm Binh-bộ thượng-thư, triều-đình rất lấy làm tin-dùng.

Doãn phu-nhân khen-ngợi mà rằng :

— Chẳng hay nhà ai mà lại có phúc sinh được một người hiếm có như thế !

Vi đăng-đạt gọi các tướng đến, nói cho biết việc triều-đình giảng chỉ chiêu an, lại truyền bảo các quân lâu la rằng :

— Ngày nay kẻ nào muốn xin về làng thì ta cấp tiền cho về, đề lấy vốn mà làm ăn buôn bán. Còn kẻ nào tình-nguyện đi đánh giặc thì cũng khai tên vào sổ, rồi ta sẽ cho đi.

(Còn nữa).

Certifié l'insertion

Imprimerie de Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant NGUYỄN-VI-LUẬT